

Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національний університет цивільного захисту України

Організація евакуації населення в умовах бойових дій: практичний посібник

ЧЕРКАСИ 2025

УДК 355.58; 351.862

Рекомендовано до друку Методичною радою Національного університету цивільного захисту України (протокол № 19 від 22 травня 2025 року)

Рецензенти:

Самісько О.В., т.в.о. заступника начальника Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Донецькій області

Мирошник О.М., професор кафедри інформаційних систем та організації заходів цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор

Організація евакуації населення в умовах бойових дій: практичний посібник / Д.С. Нікулеско, С.С. Тарасов, О.М. Землянський. - Черкаси: НУЦЗ України, 2025. - 88 с.

Передмова

Посібник створено на основі практичного бойового досвіду підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі - ДСНС), здобутого під час виконання завдань у Донецькій області — одному з найнебезпечніших напрямків повномасштабної війни.

Евакуація розглядається не лише як логістична операція, а як багатофакторна гуманітарно-безпекова місія, що вимагає високого рівня злагодженості, професіоналізму, координації дій та надзвичайної витримки. Саме рятувальники ДСНС, щоденно ризикуючи власним життям, є обличчям цієї місії та гарантією того, що навіть в умовах війни держава залишається поруч зі своїми громадянами.

Метою цього посібника є узагальнення здобутого досвіду в зоні бойових дій та передача практичних знань, які можуть бути використані іншими підрозділами ДСНС. Посібник спрямований на забезпечення уніфікованих підходів до планування, організації та супроводу евакуаційних заходів в умовах збройного конфлікту.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. Загальні положення	8
1.1. Визначення термінів	8
1.2. Евакуація як критично важливий захід у зонах, що межують із лінією зіткнення	10
1.3. Основи законодавства та нормативно-правові акти	12
РОЗДІЛ II. Організація евакуації населення	15
2.1. Евакуаційні органи, їх функції та завдання	15
2.2. Планування евакуації населення	17
2.3. Склад і організація роботи обласної комісії з питань евакуації	28
2.4. Координаційний штаб з проведення евакуаційних заходів	31
РОЗДІЛ III. Порядок проведення евакуації населення	38
3.1. Організація та порядок проведення евакуації	38
3.2. Особливості планування та проведення евакуації осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	42
РОЗДІЛ IV. Основні документи, що розробляються евакуаційними органами з організації проведення евакуації населення	49
4.1. Створення районної (міської) комісії з питань евакуації	51
4.2. Організація роботи збірного пункту евакуації	54
4.3. Організація роботи проміжного пункту евакуації	59
4.4. Організація роботи приймального пункту евакуації	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ	64
ДОДАТКИ	
Додаток 1. Список евакуйованого населення (працівників)	66
Додаток 2. Відмова від обов'язкової евакуації	67
Додаток 3. Приклад Рішення про утворення комісії з питань евакуації	69
Додаток 4. Схема оповіщення керівного складу та персоналу	77
Додаток 5. Список осіб керівного складу та персоналу, які підлягають оповіщенню	77

Додаток 6. Типова організаційна структура обласної комісії з питань евакуації	78
Додаток 7. Типова форма штатно-посадового списку комісії з питань евакуації	79
Додаток 8. Типова форма розрахунку залучення автомобільного транспорту для проведення заходів з евакуації	81
Додаток 9. Типові форми інформації про наявність укладених угод з підприємствами	82
Додаток 10. Рекомендації з оформлення текстових та картографічних документів	84
Додаток 11. Правила поведінки в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру	86

ВСТУП

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну спричинило найбільшу гуманітарну кризу на європейському континенті за останні десятиліття. Під прицілом артилерії, ракетних систем, авіаударів та дронів опинилися сотні населених пунктів. У цих умовах евакуація мирного населення із зони бойових дій стала надзвичайно складним і водночас життєво необхідним завданням.

Служба порятунку, зокрема підрозділи ДСНС України, взяли на себе ключову роль у забезпеченні цієї функції. Рятувальники стали мостом між зоною смертельної небезпеки й шансом на життя - тими, хто у зв'язці з військовими, поліцією, адміністраціями, волонтерами та медиками забезпечує планування, проведення та супровід евакуацій.

Цей посібник побудований на основі практичного бойового досвіду підрозділів ДСНС, здобутого на прикладі Донецької області - одного з найнебезпечніших напрямків повномасштабної війни. Саме тут евакуаційна робота набула системного характеру в умовах безперервних бойових дій, обстрілів, авіаударів і масованих ракетних атак. У період з 24 лютого 2022 року по 22 січня 2025 року підрозділами Головного управління ДСНС у Донецькій області було евакуйовано 12 123 особи, з них 807 - діти, 236 - особи з інвалідністю. Евакуація проводилася з найнебезпечніших напрямків - Бахмутського, Волноваського, Краматорського, Покровського та Маріупольського районів. Зокрема, з Бахмутського району вивезено 1811 осіб, з Волноваського - 2770, з Краматорського - 1956, з Покровського - 2952, з Маріупольського - 2634 особи. Важливим елементом стало створення у лютому 2023 року спеціалізованої евакуаційної групи "Фенікс", яка за час своєї діяльності евакуювала 1581 особу, у тому числі 118 дітей та 115 осіб з інвалідністю. Підрозділ має повну штатну укомплектованість і забезпечений броньованою технікою на 75%, що дозволяє виконувати завдання навіть у

наднебезпечних умовах. Лише за січень-лютий 2024 року рятувальники евакуаційної групи «ФЕНІКС» спільно з поліцейськими евакуювали 72 людей, з них 37 мешканців Авдіївки, 33 - з селища Очеретине та 2 - з селища Ласточкине. Ризикуючи власним життям, евакуаційна група об'їжджає кожен населений пункт лінії вогню та закликає людей до евакуації. Задля безпеки громадян евакуація здійснюється на броньованому автомобілі у супроводі співробітників ДСНС та поліцейських.

Рис.1. Проведення евакуаційних заходів з Бахмутського району

Окрім безпосередньої евакуації людей із небезпечних районів, рятувальники ДСНС також надають психологічну та первинну медичну допомогу на пунктах збору евакуйованого населення. Інші складові допомоги - забезпечення одягом, продуктами харчування, юридичний супровід, інформаційна підтримка, розміщення та координація подальшого маршруту евакуйованих - організовуються місцевими органами влади та волонтерськими організаціями. У Донецькій області з початку обов'язкової евакуації така комплексна підтримка була надана понад 128 тисячам осіб.

Формати евакуації різняться залежно від тактичної ситуації:

Передова евакуація - коли військові доставляють людей із зони боїв (3–5 км від лінії зіткнення) і передають рятувальникам;

Спільні евакуації, що проводяться у координації з Національною поліцією, волонтерами, військовими адміністраціями;

Планові евакуації з урахуванням змін у бойовій обстановці, погодних умов, загроз від дронів, авіації, мінування тощо.

З практичної точки зору, ідеальна евакуація має включати:

Облаштований пункт збору населення, який передбачає наявність койко-місць, туалетів, душових, багаторазового харчування, медичної й психологічної допомоги, базового одягу, предметів гігієни, юридичної підтримки (відновлення документів, оформлення заяв тощо);

Чітку і своєчасну інформацію від військових адміністрацій, зокрема - заявки на евакуацію та адреси збору;

Участь у рятувальному екіпажі офіцера Національної поліції для правового супроводу, врегулювання складних ситуацій, ідентифікації осіб тощо;

Налагоджену комунікацію з усіма силовими структурами (Штаб угруповання військ, ЗСУ, СБУ, ГУР, ППО, Нацполіція), що дає змогу враховувати такі критичні фактори, як:

- відстань до ворога;
- маршрути, що перебувають під загрозою обстрілу;
- ймовірні зони застосування FPV-дронів або авіації;
- мінування та зміни в бойовій обстановці в режимі реального часу.

Евакуація - це не лише логістична операція, а багатофакторна гуманітарно-безпекова місія, яка вимагає злагодженості, професіоналізму, координації та надзвичайної витримки. Саме рятувальники ДСНС, щодня ризикуючи власним життям, є обличчям цієї місії та гарантією того, що навіть в умовах війни держава залишається поруч зі своїми громадянами.

Цей посібник є узагальненням досвіду, здобутого в зоні бойових дій. Його мета - передати знання, які можуть бути використані іншими підрозділами ДСНС України, забезпечуючи уніфіковані підходи до планування, проведення та супроводу евакуаційних заходів в умовах збройного конфлікту.

РОЗДІЛ I. Загальні положення

1.1 Визначення термінів

У цьому посібнику терміни вживаються в таких значеннях:

Аварійно-рятувальні служби - сукупність організаційно об'єднаних органів управління, сил та засобів, призначених для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Безпечна зона - територія, що не перебуває під загрозою безпосереднього ураження внаслідок бойових дій, вибухів, обстрілів тощо, придатна для тимчасового розміщення евакуйованих осіб.

Вікно безпеки - узгоджений часовий проміжок, під час якого ризику для евакуації є мінімальними або контрольованими. Визначається спільно з військовим командуванням.

Евакуація - організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

Евакуація обов'язкова - рішення про примусове переміщення населення, що приймається органами державної влади у випадку виникнення або загрози надзвичайної ситуації, яке є обов'язковим до виконання.

Евакуаційна група (ДСНС) - спеціально підготовлений підрозділ (наприклад, група «Фенікс»), який виконує завдання з організації евакуації, супроводу, надання медичної та психологічної допомоги.

Евакуаційна операція - комплекс організаційних і практичних дій, спрямованих на переміщення людей із небезпечної зони в безпечну, включно з медичним, психологічним та логістичним супроводом.

Збірний пункт евакуації (ЗПЕ) - заздалегідь визначене місце, в якому організовується первинна реєстрація осіб, формування евакуаційних колон, надання допомоги та підготовка до переміщення.

Маломобільні групи населення (МГН) - особи, які мають стійкі фізичні, сенсорні або інші обмеження в пересуванні, орієнтуванні чи самообслуговуванні та потребують супроводу, допомоги чи спеціальних умов: люди з інвалідністю, похилого віку, особи з хронічними захворюваннями, діти, вагітні жінки тощо.

Надзвичайна ситуація - обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

Передова евакуація - форма евакуації, коли військові формування вивозять людей із районів бойового зіткнення (на відстані 3–5 км від лінії зіткнення) до безпечніших точок передачі цивільному персоналу.

Проміжний пункт евакуації (ПрПЕ) - тимчасовий логістичний пункт на маршруті евакуації, призначений для відпочинку, медичної допомоги, ротації персоналу чи зміни транспорту.

Приймальний пункт евакуації (ППЕ) - кінцева точка евакуаційного маршруту, де проводиться остаточна реєстрація, відправлення евакуйованого населення до місць постійного (тимчасового) розміщення у безпечних районах та надання соціальної, медичної та гуманітарної допомоги.

Рятувальники ДСНС - працівники Державної служби України з надзвичайних ситуацій, які здійснюють безпосереднє рятування, евакуацію та допомогу в умовах бойових дій і надзвичайних ситуацій.

Спеціалізований транспорт - транспортні засоби, обладнані для перевезення осіб з інвалідністю або інших маломобільних груп населення (підйомники, фіксатори, кріплення, каталка, ноші тощо).

Супровід медичний/психологічний - невід'ємна складова евакуаційних заходів, яка включає підтримку стабільного фізичного й психоемоційного стану евакуйованих, особливо вразливих категорій.

Тактична обстановка - оперативна ситуація в районі евакуації, що враховує активність противника, наявність обстрілів, мінування, загрозу застосування БПЛА, авіації та інші небезпеки.

Транзитний пункт евакуації (ТПЕ) - тимчасовий логістичний пункт на маршруті евакуації, призначений для відпочинку, медичної допомоги, ротації персоналу чи зміни транспорту.

1.2. Евакуація як критично важливий захід у зонах, що межують із лінією зіткнення

Евакуація населення з територій, що прилягають до лінії бойового зіткнення, є одним із ключових заходів цивільного захисту та гуманітарної безпеки в умовах збройного конфлікту. Її основна мета - мінімізація втрат серед цивільного населення, недопущення масових жертв і забезпечення безпечного переміщення людей у безпечні райони.

Процедура евакуації охоплює не лише організоване вивезення громадян із небезпечної зони, а й надання першої домедичної або екстреної медичної допомоги пораненим, супровід вразливих категорій населення (осіб з інвалідністю, дітей, людей похилого віку), забезпечення психологічної

підтримки, інформаційного супроводу та постійного моніторингу безпекової ситуації.

Особливістю евакуаційних заходів у прифронтових районах є необхідність максимальної оперативності та високого рівня координації дій. Рятувальні підрозділи ДСНС повинні тісно взаємодіяти з:

- місцевими військовими адміністраціями;
- силами територіальної оборони;
- підрозділами Збройних Сил України;
- Національною поліцією;
- медичними службами та волонтерськими організаціями.

Ключові загрози, що ускладнюють евакуацію в таких умовах:

- артилерійські, мінометні та ракетні обстріли;
- мінування територій і наявність замаскованих вибухонебезпечних предметів;
- авіаційні удари противника;
- застосування FPV-дронів (First Person View), здатних атакувати евакуаційні колони та пункти збору;
- раптові зміни оперативної обстановки, що можуть миттєво зробити маршрут евакуації небезпечним.

У таких обставинах рятувальники ДСНС повинні діяти згідно з чітким алгоритмом, суворо дотримуючись інструкцій щодо особистої безпеки, оперативної оцінки ситуації та реагування на динамічні загрози. Евакуація з прифронтових районів - це не просто логістична операція, а відповідальна гуманітарна місія, що вимагає рішучості, витримки та професійної злагожденості.

Обов'язковій евакуації підлягає населення у разі виникнення загрози аварії з викидом радіоактивних і небезпечних хімічних речовин, катастрофічного затоплення місцевості та землетрусів, масових лісових і

торф'яних пожеж, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, надзвичайних ситуацій на арсеналах, базах (складах) озброєння, ракет, боєприпасів і компонентів ракетного палива, інших вибухопожежо-небезпечних об'єктах Збройних Сил та/або інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, а також суб'єктів господарювання, інших юридичних осіб, які використовують у своїй діяльності вибухопожежонебезпечні об'єкти, збройних конфліктів (із районів можливих бойових дій у безпечні райони).

З метою захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів, в умовах воєнного стану обласні військові адміністрації за погодженням з органами військового командування на відповідній території та Координаційним штабом з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утвореним Кабінетом Міністрів України, можуть прийняти рішення про проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей з їх батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками з окремого населеного пункту в місцевості, де ведуться бойові дії.

Обов'язкова евакуація в примусовий спосіб дітей здійснюється за супроводом одного з батьків, особи, яка їх замінює, або іншого законного представника.

1.3. Основи законодавства та нормативно-правові акти

Порядок евакуації населення з територій, що межують із лінією бойового зіткнення, регулюється чинним законодавством України та низкою нормативно-правових актів. Вони визначають механізми організації евакуаційних заходів, розподіл повноважень між органами влади, відповідальність за ухвалення рішень і порядок дій у разі загрози життю та здоров'ю цивільного населення.

До основних документів, що регламентують процес евакуації, належать:

Кодекс цивільного захисту України - базовий нормативно-правовий акт, який визначає правові, організаційні та функціональні засади у сфері цивільного захисту, включаючи планування, організацію й проведення евакуацій у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації.

Постанова Кабінету Міністрів України № 841 від 30 жовтня 2013 року «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій» - встановлює механізм евакуацій, етапність дій, ролі органів управління й сил цивільного захисту.

Постанова Кабінету Міністрів України № 282 від 18 квітня 2018 року «Про затвердження Порядку виявлення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, які проживають у зоні надзвичайної ситуації або можливого ураження, та організації їх супроводження» - визначає механізм здійснення заходів щодо виявлення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, які залишилися проживати в зоні надзвичайної ситуації або можливого ураження, та організації супроводження таких осіб.

Розпорядження Кабінету Міністрів України № 679-р від 2 серпня 2022 року *«Про проведення обов'язкової евакуації населення Донецької області»* - надає правову основу для запровадження обов'язкової евакуації, визначає процедуру її реалізації, а також відповідальних осіб та відповідальні органи виконавчої влади.

Ці документи є обов'язковими для виконання всіма залученими сторонами - органами державної влади, місцевими військовими адміністраціями, підрозділами ДСНС України, Національною поліцією, медичними установами та іншими службами.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 червня 2024 р. № 583-р “Про затвердження плану підготовчих заходів щодо забезпечення життєдіяльності населення для окремих територій, на яких ведуться бойові дії” встановлено перелік обласних військових (державних) адміністрацій, військових адміністрацій населених пунктів (у разі їх утворення), на території

яких здійснюються заходи щодо забезпечення життєдіяльності населення та на території яких здійснюватиметься приймання та розміщення евакуйованого населення.

Евакуація дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, проводиться з урахуванням вимог Порядку тимчасового переміщення (евакуації) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення за місцем постійного проживання (перебування), а в разі виїзду за межі України - в Україну, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2023 р. № 546 “Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення” (Офіційний вісник України, 2023 р., № 56, ст. 3143).

Оповіщення керівників суб’єктів господарювання, інших юридичних осіб і населення про початок евакуації проводиться відповідно до Порядку організації оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв’язку у сфері цивільного захисту, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Навчання населення діям під час проведення евакуації населення здійснюється відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 50, ст. 1788).

Рятувальники ДСНС повинні чітко розуміти правові підстави своєї діяльності, неухильно дотримуватися затверджених інструкцій та координувати свої дії з іншими суб’єктами системи цивільного захисту відповідно до встановлених нормативних положень.

РОЗДІЛ II. Організація евакуації населення

2.1. Евакуаційні органи, їх функції та завдання

Організація евакуації населення в зоні бойових дій є спільною відповідальністю кількох ключових структур. Визначальну роль у цьому процесі відіграють:

Місцеві військові адміністрації - головні організатори та виконавці, п. 10 частини першої статті 19 Кодексу цивільного захисту України, щодо евакуації населення на регіональному рівні. Вони приймають рішення про проведення евакуації, формують потреби, збирають заявки від населення та здійснюють розподіл ресурсів.

Підрозділи ДСНС України - беруть участь у проведенні евакуації населення в разі виникнення або загрози виникнення надзвичайної ситуації, а також із зон збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій) у безпечні райони (Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 03.07.2014 № 631), безпосередньо здійснюючи евакуацію цивільного населення із зон підвищеної небезпеки. На рятувальників ДСНС покладається транспортування людей, надання домедичної та психологічної допомоги, супровід до безпечних зон розміщення.

Національна поліція України - забезпечує охорону громадського порядку під час евакуації, супровід колон, а також, за потреби, виконує завдання з обов'язкової евакуації в примусовий спосіб згідно з чинним законодавством.

Заклади охорони здоров'я - приймають та супроводжують евакуйованих, зокрема поранених, осіб з інвалідністю, дітей і літніх людей.

Інші суб'єкти — залежно від потреб залучаються військові формування, СБУ, ППО, ГУР, транспортні підприємства, органи соціального захисту та волонтерські організації.

Координація між усіма цими структурами є критично важливою. Без злагодженої взаємодії, обміну оперативною інформацією та взаємної підтримки ефективне проведення евакуаційних заходів є неможливим.

Координацію здійснює координаційний штаб з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утворений на регіональному рівні (в разі його утворення), або орган, на який покладені його функції.

Масове переміщення населення виникає під час проведення обов'язкової чи загальної евакуації із зон можливого ураження до безпечних районів (у тому числі за межі країни) в разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, збройних конфліктів (у тому числі в особливий період) та характеризується переміщенням великої кількості людей та/або охоплює значні території, що потрапляють до зони можливого ураження.

Ефективне реагування на масове переміщення населення забезпечується шляхом міжвідомчої координації, співпраці та об'єднання ресурсів і своєчасного та в повному обсязі здійснення заходів, визначених частиною дванадцятую статті 33 Кодексу цивільного захисту України.

Для міжвідомчої координації проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення можуть утворюватися координаційні штаби:

на державному рівні - Кабінетом Міністрів України;

на регіональному рівні - обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями (військовими адміністраціями);

на місцевому рівні - райдержадміністраціями (військовими адміністраціями).

Координаційний штаб, утворений на державному рівні, координує роботу координаційних штабів, утворених на регіональному та місцевому рівні,

а координаційний штаб, утворений на регіональному рівні, - координаційних штабів, утворених на місцевому рівні.

Координаційний штаб у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, а також указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції і законів України, актами Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних, районних в м. Києві та Севастополі держадміністрацій (військових адміністрацій).

Координаційний штаб є головним органом з організації та координації проведення евакуаційних заходів на відповідному рівні.

Координаційні штаби взаємодіють з комісіями з питань евакуації, комісіями з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій відповідного рівня в частині організації та проведення евакуаційних заходів шляхом отримання від них пропозицій щодо проведення таких заходів, визначення їм завдань щодо проведення та здійснення контролю за проведенням евакуаційних заходів.

2.2. Планування евакуації населення

Планування евакуаційних заходів у прифронтових зонах повинно враховувати високі ризики, нестабільність бойової обстановки та можливі загрози маршрутам переміщення.

Основні елементи планування включають:

Визначення основних і резервних маршрутів евакуації, які мають бути попередньо перевірені на наявність мін, загроз і придатність для руху транспорту. До кожного маршруту додаються схеми, точки збору та зони можливого укриття.

Формування пунктів збору населення - за можливості в безпечній зоні, із забезпеченням мінімальної інфраструктури: укриття, питна вода, медпункт,

базові засоби життєзабезпечення. ДСНС відповідає за функціонування таких пунктів.

Пріоритетна евакуація вразливих категорій населення - осіб з інвалідністю, маломобільних осіб, дітей, хворих та літніх людей. Необхідно передбачити спеціалізований транспорт, медичний супровід і залучення волонтерів.

Прогнозування бойової обстановки - здійснюється на основі даних від ЗСУ, СБУ, ППО, ГУР, та інших служб. Враховуються такі чинники:

- дистанція до лінії зіткнення;
- загроза артилерійських чи ракетних ударів;
- активність FPV-дронів противника;
- мінування територій;
- наявність укриттів уздовж маршруту.

Комунікація та інформування населення — своєчасне й достовірне донесення інформації про місце, час та порядок евакуації. Для цього використовуються місцеві громади, старости, ЗМІ, телеграм-канали, волонтери.

Участь представників Національної поліції у рятувальних екіпажах - забезпечує правову підтримку рятувальників у складних умовах, дозволяє проводити ідентифікацію осіб, здійснювати супровід колон, та за необхідності, примусову евакуацію.

Метою планування і здійснення евакуаційних заходів у воєнний час є:

- зменшення ймовірних втрат населення (працівників);
 - збереження кваліфікованих кадрів, спеціалістів;
 - забезпечення стійкого функціонування суб'єктів господарювання, об'єктів критичної інфраструктури;
 - створення угруповань сил і засобів захисту в позаміській зоні з метою проведення рятувальних та інших невідкладних робіт в осередках надзвичайних ситуацій в особливий період.
-

Плани евакуації населення (працівників) у воєнний час розробляються завчасно текстуально з додатком карти (схеми) за формою і змістом як у мирний час.

У воєнний час евакуації підлягає населення (працівники), яке проживає в населених пунктах, що знаходяться:

- у районах можливих бойових дій;
- у зонах небезпечного радіоактивного забруднення;
- у зонах можливого катастрофічного затоплення.

Ідеально організована евакуація - це процес, що поєднує чітке планування, достатнє ресурсне забезпечення, гарантовану безпеку та людяне ставлення до кожного евакуйованого.

Планування, організація та проведення заходів з евакуації здійснюється відповідно до методики, що затверджується МВС.

План проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій розробляється комісією з питань евакуації, підписується її головою, затверджується керівником органу, який утворив таку комісію, та погоджується органом, на території якого планується розміщення евакуйованого населення.

Комісія з питань евакуації, утворена Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою держадміністрацією, органом місцевого самоврядування, на території якого планується розміщення евакуйованого населення, розробляє план його приймання і розміщення у безпечному районі, який затверджується керівником органу, що утворив відповідну комісію.

Заходи з евакуації в разі виникнення загрози збройних конфліктів (із районів можливих бойових дій у безпечні райони) відображаються у плані цивільного захисту на особливий період окремим розділом, де визначаються особливості проведення обов'язкової евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей. При цьому планування евакуації матеріальних і

культурних цінностей здійснюється на підставі переліку матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності та підлягають обов'язковій евакуації з районів можливих бойових дій.

Рішенням центральних органів виконавчої влади, інших органів державної влади, місцевих військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, інших юридичних осіб можуть визначатися переліки, обсяги та черговість проведення евакуації матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у їх власності (управлінні) та підлягають обов'язковій евакуації з районів ведення воєнних (бойових) дій.

Організація евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей в особливий період здійснюється з урахуванням положень Закону України "Про правовий режим воєнного стану".

Списки громадян, які підлягають евакуації, складаються у трьох примірниках, один з яких залишається в особи, яка здійснює управління об'єктом господарювання, будинком, другий - після уточнення списків надсилається на збірний пункт евакуації (у разі одержання рішення про проведення евакуації), третій - на приймальний пункт евакуації. Такі списки коригуються щороку особами, які здійснюють управління об'єктами господарювання та будинками.

Плани евакуації населення (працівників) центральних органів виконавчої влади, обласних військових державних адміністрацій, місцевих військових державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання складаються з текстової частини та карти або схеми.

Текстова частина плану евакуації населення місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування складається з трьох розділів:

I. Планування заходів з організації та проведення евакуації.

II. Планування заходів із забезпечення евакуації.

III. Особливості планування евакуації осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

У розділі I «Планування заходів з організації та проведення евакуації» наводяться висновки з оцінки обстановки та зазначається інформація щодо:

- 1) складу органів з евакуації, порядку та строків приведення їх у готовність до виконання завдань за призначенням;
- 2) порядку оповіщення населення про початок евакуації;
- 3) кількості населення, яке підлягає евакуації, за категоріями;
- 4) порядку вивезення населення (працівників) та матеріальних і культурних цінностей транспортними засобами та виведення населення пішки;
- 5) розподілу суб'єктів господарювання за збірними пунктами евакуації, пунктами посадки;
- 6) безпечних районів (пунктів) розміщення евакуйованого населення (працівників) та матеріальних і культурних цінностей;
- 7) пунктів посадки на транспортні засоби;
- 8) маршрутів евакуації;
- 9) пунктів висадки в безпечних районах;
- 10) заходів з приймання, розміщення, захисту та життєзабезпечення евакуйованого населення (працівників) та матеріальних і культурних цінностей у безпечних районах.

У розділі II «Планування заходів із забезпечення евакуації» зазначається інформація щодо:

- 1) забезпечення управління та зв'язку під час евакуації;
 - 2) транспортного забезпечення, а саме:
 - кількість транспортних засобів кожного виду і строки їх подачі до пунктів посадки, від яких транспортних підприємств залучаються транспортні засоби;
 - кількість населення, яке вивозиться (загальна чисельність по кожному пункту посадки);
 - строки відправлення евакуйованого населення в безпечні райони (місця посадки та час відправлення);
-

строки прибуття евакуйованого населення до пунктів висадки (час прибуття в пункти висадки);

кількість рейсів (кількість людей за рейсами та кількість транспортних засобів);

порядок вивезення евакуйованого населення з пунктів висадки до пунктів розміщення (кількість автотransпортних засобів, від яких транспортних підприємств виділяються, час прибуття до пункту висадки, маршрути руху автотransпорту до пунктів розміщення);

3) медичного забезпечення;

4) охорони громадського порядку та забезпечення безпеки руху на маршрутах евакуації (у разі необхідності);

5) першочергового життєзабезпечення евакуйованого населення в безпечних районах та під час евакуації;

6) організації розвідки (інженерної, радіаційної, хімічної, пожежної, медичної, біологічної) (у разі необхідності);

7) порядку інформування та інструктажу;

8) календарного плану проведення заходів з евакуації.

Розділ III «Особливості планування евакуації осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення» розробляється відповідно до вимог 3.2 цього Посібника та розділу V Методики планування заходів з евакуації.

При плануванні евакуаційних заходів у центральних органах виконавчої влади визначаються порядок роботи підпорядкованих суб'єктів господарювання, що знаходяться в небезпечних районах, чисельність осіб, що працюють у зміну, і кількість змін.

Центральні органи виконавчої влади повинні мати узагальнені дані щодо евакуації працівників підпорядкованих їм суб'єктів господарювання та матеріальних і культурних цінностей.

При плануванні евакуаційних заходів для апарату центральних органів виконавчої влади, а також суб'єктів господарювання в текстовій частині плану евакуації працівників визначаються:

- 1) порядок оповіщення та збору працівників;
- 2) порядок інструктажу працівників щодо порядку дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій та здійснення евакуаційних заходів;
- 3) безпечний район (пункт) розміщення евакуйованих працівників;
- 4) транспортні засоби, що виділяються для евакуації, та розподіл їх між структурними підрозділами;
- 5) збірний пункт евакуації, пункти посадки (висадки) та час прибуття до них працівників;
- 6) порядок розміщення працівників у безпечному районі та організація їх всебічного забезпечення;
- 7) управління заходами з евакуації.

На карті (схемі) до планів евакуації населення (працівників) центральних органів виконавчої влади, Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання позначаються:

- 1) розміщення органів з евакуації;
 - 2) межі зон (районів) виникнення надзвичайних ситуацій;
 - 3) станції (пункти) посадки (навантаження), станції (пункти) висадки (розвантаження);
 - 4) безпечні райони (пункти) розміщення евакуйованого населення (працівників);
 - 5) маршрути вивезення (виведення) населення (працівників) у безпечні райони;
 - 6) пости регулювання руху на маршрутах евакуації;
 - 7) заклади охорони здоров'я на маршрутах евакуації та в районах розміщення евакуйованих;
-

8) автозаправні станції, станції (пункти) технічного обслуговування та ремонту;

9) пункти зв'язку;

10) інші необхідні умовні позначення.

Розміщення органів з евакуації, межі зон (районів) виникнення надзвичайних ситуацій тощо на картах та схемах відображаються оперативно-тактичними умовними позначками.

За наявності двох і більше маршрутів евакуації їх нумерують. На маршрутах вивезення евакуйованого населення автотранспортом позначаються вихідні пункти, назви міст і населених пунктів проходження автоколон.

На маршрутах евакуації пішки позначаються місця малих привалів через кожні 1,5-2 години руху і великих - на початку другої половини добового переходу.

До плану евакуації населення (працівників) можуть додаватися необхідні розрахунки, схеми, графіки тощо.

План приймання та розміщення евакуйованого населення в безпечному районі розробляється комісією з питань евакуації місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, на території якого планується розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей.

План приймання та розміщення евакуйованого населення складається з текстової частини та карти або схеми.

Текстова частина плану приймання та розміщення евакуйованого населення складається з трьох розділів:

I. Планування заходів з організації приймання та розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей.

II. Планування заходів із забезпечення евакуйованого населення.

III. Особливості планування, приймання та розміщення евакуйованих осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

У розділі І «Планування заходів з організації, приймання та розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей» зазначаються:

- 1) склад органів з евакуації, порядок та строки приведення їх у готовність до виконання завдань за призначенням;
- 2) порядок оповіщення посадових осіб, які відповідають за приймання евакуйованого населення;
- 3) кількість матеріальних і культурних цінностей та евакуйованого населення за віковими категоріями, яке прибуває в район (пункт) розміщення;
- 4) найменування адміністративно-територіальних одиниць (суб'єктів господарювання), з яких населення прибуває у район (пункт) розміщення;
- 5) кількість населення, яке проживає на відповідній території, де планується розміщувати евакуйоване населення;
- 6) будівлі, споруди, які плануються для розміщення населення (працівників) евакуйованих об'єктів та матеріальних і культурних цінностей;
- 7) пункти висадки евакуйованого населення, конкретні місця тимчасового розміщення та кількість евакуйованого населення, яке прибуває на пункт висадки;
- 8) розміщення приймального пункту евакуації;
- 9) порядок доставки населення з приймального пункту евакуації до районів (пунктів) розміщення, час виходу (виїзду) та час прибуття до районів розміщення;
- 10) порядок розміщення евакуйованого населення.

У розділі ІІ «Планування заходів із забезпечення евакуйованого населення» зазначається інформація щодо:

- 1) забезпечення відправлення евакуйованого населення з пунктів висадки в пункти його розміщення;
 - 2) забезпечення громадського порядку в пунктах висадки;
 - 3) медичного забезпечення в пунктах висадки;
 - 4) інформаційного забезпечення в пунктах висадки;
-

5) забезпечення евакуйованого населення продуктами харчування, водою, предметами першої необхідності, медичним та іншими видами обслуговування.

Розділ III «Особливості планування приймання та розміщення евакуйованих осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення» розробляється відповідно до вимог розділу 3.2 цього посібника та розділу V Методики планування заходів з евакуації.

На карті (схемі) до плану приймання та розміщення евакуйованого населення (працівників) позначаються:

- 1) пункти висадки евакуйованого населення (працівників), залізничні станції висадки;
- 2) кількість населення (працівників), яке прибуває на ППЕ;
- 3) розподіл населення евакуйованих адміністративно-територіальних одиниць (суб'єктів господарювання) за районами (пунктами) розміщення;
- 4) місця розгортання органів з евакуації і строки приведення їх у готовність до приймання евакуйованого населення (працівників);
- 5) схема зв'язку, оповіщення та управління;
- 6) інші необхідні умовні позначення.

При здійсненні евакуації в межах своєї області, району, району міста, селища план приймання евакуйованого населення (працівників) окремо не розробляється, але в плані евакуації населення відображається вся необхідна інформація стосовно приймання евакуйованого населення.

Планування заходів з евакуації при загрозі (виникненні) збройних конфліктів

За планування заходів з евакуації із зон збройних конфліктів відповідають центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання.

При плануванні заходів з евакуації враховуються райони можливих бойових дій та безпечні райони, визначені Міністерством оборони України на особливий період.

Планування заходів з евакуації матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності, здійснюється на підставі Переліку матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності та потребують евакуації у разі збройних конфліктів, визначеного Порядком проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 року № 841).

Заходи з евакуації в разі збройних конфліктів розробляються в плані цивільного захисту на особливий період окремим розділом з визначенням особливості проведення обов'язкової евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей у разі виникнення збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони), наведенням висновків з оцінки обстановки та зазначенням інформації щодо:

- 1) порядку оповіщення про початок евакуації;
 - 2) кількості населення, яке підлягає частковій евакуації, за категоріями (у тому числі осіб з інвалідністю);
 - 3) обсягів та номенклатури матеріальних і культурних цінностей, що підлягають евакуації;
 - 4) порядку вивезення населення та матеріальних і культурних цінностей у безпечні райони;
 - 5) порядку організації охорони матеріальних і культурних цінностей під час їх евакуації;
 - 6) пунктів завантаження на транспортні засоби матеріальних і культурних цінностей;
 - 7) маршрутів евакуації;
 - 8) безпечних районів, куди здійснюється евакуація населення та матеріальних і культурних цінностей;
 - 9) пунктів вивантаження матеріальних і культурних цінностей у безпечних районах;
-

10) особливостей планування екстреної евакуації населення із зон можливого ураження.

Заходи з приймання та розміщення евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей у разі збройних конфліктів розробляються в плані цивільного захисту на особливий період місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, на території яких визначено безпечні райони.

Плани евакуації працівників апарату центральних органів виконавчої влади, евакуації населення та приймання і розміщення евакуйованого населення, евакуації працівників щороку уточнюються до 01 березня станом на 01 січня поточного року. Унесення змін до планів засвідчується підписом голови комісії з питань евакуації.

Координацію діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань евакуації та методичне керівництво плануванням цих заходів здійснює Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

З метою координації заходів з евакуації на загальнодержавному рівні уточнені копії планів евакуації населення (працівників апарату) та планів приймання і розміщення евакуйованого населення надаються центральними органами виконавчої влади, обласними військовими державними адміністраціями, Київською міською державною адміністрацією до Державної служби України з надзвичайних ситуацій в електронній формі щороку до 15 березня поточного року.

2.3. Склад і організація роботи обласної комісії з питань евакуації

Згідно з Порядком проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій (далі — Порядок), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 841 від 30 жовтня 2013 року, в кожній області створюється комісія з питань евакуації. Її повноваження

визначені пунктом 22 Порядку, з них зокрема впливають такі завдання: планування, координація та контроль за реалізацією евакуаційних заходів у разі виникнення або загрози надзвичайної ситуації.

Комісії з питань евакуації відповідають за планування евакуації на відповідному рівні, підготовку населення до здійснення заходів з евакуації, підготовку органів з евакуації до виконання завдань, здійснення контролю за підготовкою проведення евакуації, приймання і розміщення евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей.

На об'єктах господарювання, що потрапляють у зони можливих надзвичайних ситуацій, з чисельністю працюючого персоналу менш як 50 осіб комісії з питань евакуації не утворюються, а призначається особа, що виконує функції зазначеної комісії.

Керівник комісії з питань евакуації та її персональний склад призначаються органом, за рішенням якого утворені органи з евакуації.

У невідкладних випадках у складі таких комісій утворюються оперативні групи, що розпочинають роботу з моменту прийняття рішення про проведення евакуації населення.

У разі утворення координаційного штабу з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення відповідні комісії забезпечують взаємодію з ним.

Склад комісії затверджується розпорядженням обласної військової адміністрації та зазвичай включає:

- представників військової адміністрації (голова комісії);
 - керівництво Головного управління ДСНС України в області;
 - представників Національної поліції;
 - фахівців із медичних закладів;
 - працівників соціального захисту;
 - представників транспортних підприємств;
 - зв'язківців, комунальників, волонтерських організацій.
-

До складу евакуаційних комісій також входять заступник голови комісії, секретар комісії, групи забезпечення, які формуються відповідними службами центральних органів виконавчої влади, інших органів державної влади, військовими обласними (місцевими) адміністраціями, в складі начальника групи і фахівців. Кількість фахівців у групах визначається рішенням керівника центрального органу виконавчої влади, іншого органу державної влади, військової обласної (місцевої) адміністрації та керівником суб'єкту господарювання.

Групи забезпечення можуть бути наступні:

- група зв'язку та оповіщення;
- група обліку евакуації населення (працівників) та інформації;
- група транспортного забезпечення;
- група організації розміщення евакуйованого населення (працівників) у безпечному районі;
- група охорони громадського порядку і безпеки дорожнього руху;
- група медичного забезпечення;
- група матеріально-технічного забезпечення.

Основні завдання комісії полягають в наступному:

- розроблення та оновлення планів проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій;
 - підготовка і проведення евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій;
 - організація пунктів збору та місць тимчасового розміщення евакуйованих;
 - підготовка безпечних районів для розміщення евакуйованого населення (працівників);
 - погодження маршрутів із військовими структурами;
-

-
- організація оповіщення органів з евакуації, участь в оповіщенні населення (працівників) про початок евакуації в разі виникнення надзвичайних ситуацій;
 - координація інформування населення, організація інформаційного забезпечення проведення евакуації населення;
 - підготовка пропозицій стосовно укладення договорів з відповідними транспортними організаціями щодо виділення визначеного транспорту в разі евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей;
 - визначення залізничних станцій, річкових (морських) портів для посадки (висадки) та маршрутів евакуації населення (працівників) транспортними засобами та пішки;
 - контроль виконання евакуаційних заходів;
 - прогнозування можливих наслідків у разі виникнення надзвичайних ситуацій і визначення потреби у проведенні евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей;
 - аналіз проведення евакуації та оперативне коригування планів у реальному часі.

Комісія фактично виконує роль оперативного центру для масштабної евакуації, особливо в кризових умовах. Її ефективність залежить від чіткості внутрішньої організації, наявності ресурсів та постійної взаємодії з іншими структурами системи цивільного захисту.

2.4. Координаційний штаб з проведення евакуаційних заходів

Координаційний штаб з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утворений на регіональному/місцевому рівні (далі — Координаційний штаб), утворений на регіональному рівні, координує роботу координаційних штабів, утворених на місцевому рівні.

Координаційні штаби взаємодіють з комісіями з питань евакуації, комісіями з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій відповідного рівня в частині організації та проведення евакуаційних заходів шляхом отримання від них пропозицій щодо проведення таких заходів, визначення їм завдань щодо проведення та здійснення контролю за проведенням евакуаційних заходів.

Повноваження, завдання та функції Координаційних штабів визначаються положеннями про них, розробленими відповідно до Типового положення про координаційний штаб з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2024 р. № 911, зокрема відповідно до покладених на нього завдань Координаційний штаб готує проекти рішень органу, який його утворив, про проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей з їх батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками з населених пунктів, де ведуться бойові дії.

Основними завданнями координаційного штабу є:

- 1) сприяння координації дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, військових формувань, утворених відповідно до законів, та громадських об'єднань з питань організації та проведення евакуації та ефективного реагування на масове переміщення;
- 2) визначення шляхів і способів вирішення проблемних питань, що виникають під час евакуації та масового переміщення;
- 3) узагальнення та поширення досвіду щодо організації та проведення евакуації на відповідному рівні;
- 4) інформування населення з питань, що належать до компетенції координаційного штабу.

Координаційний штаб для виконання покладених на нього завдань:

1) проводить аналіз стану справ та причин виникнення проблем під час евакуації;

2) вивчає результати діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, військових формувань, утворених відповідно до законів, підприємств, установ та організацій з питань організації та проведення евакуації;

3) проводить моніторинг стану виконання завдань щодо організації та проведення евакуації, інформує про результати моніторингу орган, який його утворив;

4) бере участь у розгляді та розробленні проектів нормативно-правових актів з питань евакуації та виконанні таких актів;

5) координує заходи, що здійснюються центральними і місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, з підтримки масового переміщення, які включають, зокрема, оповіщення та інформування, визначення місць збору населення та транспорту для його евакуації, регулювання дорожнього руху, забезпечення пально-мастильними матеріалами та предметами першої необхідності, розгортання місць для тимчасового перебування переміщених осіб;

6) координує дії з оперативного залучення залізничного, автомобільного та інших видів транспорту для вивезення населення (у тому числі спеціалізованих транспортних засобів та спеціалізованих санітарних автомобілів екстреної медичної допомоги, обладнаних для перевезення пацієнтів, осіб з інвалідністю, людей похилого віку та інших маломобільних груп населення), сприяє забезпеченню його безоплатного перевезення;

7) здійснює через Раду міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київську та Севастопольську міські, районні, районні в м. Києві та Севастополі держадміністрації (військові адміністрації) інформування населення про:

визначення місць збору населення та транспорту для його евакуації;

порядок безпечного пересування населення власними транспортними засобами під час масового переміщення, зокрема визначення безпечних маршрутів та регулювання дорожнього руху, розгортання мережі мобільних пунктів для забезпечення питною водою, харчуванням, предметами першої необхідності і надання медичної допомоги;

місця для тимчасового проживання переміщених осіб, у тому числі у спеціалізованих установах для прийому осіб з інвалідністю, людей похилого віку, дітей-сиріт, крім дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, будинків-інтернатів для людей похилого віку та осіб з інвалідністю, спеціальних будинків-інтернатів системи соціального захисту населення, стаціонарних відділень територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та центрів надання соціальних послуг, соціальних гуртожитків для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

можливість надання соціальної підтримки, правничої та іншої допомоги переміщеним особам у місцях їх тимчасового розміщення в безпечних районах тощо;

можливість швидкого залучення переміщених осіб до діяльності територіальних громад у безпечних районах з урахуванням їх професійного та особистого досвіду;

механізми та порядок повернення переміщених осіб до місць постійного проживання;

8) готує проекти рішень органу, який його утворив, про проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей з їх батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками з населених пунктів, де ведуться бойові дії;

9) подає органіві, який його утворив, розроблені за результатами своєї роботи пропозиції та рекомендації.

Координаційний штаб має право:

1) отримувати в установленому порядку від центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій інформацію, необхідну для виконання покладених на нього завдань;

2) залучати до участі у своїй роботі представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів і органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками), а також незалежних експертів (за згодою);

3) для виконання покладених на нього завдань:

залучати неурядові, у тому числі міжнародні, організації, а також неприбуткові організації, що залучають до своєї діяльності волонтерів для надання волонтерської допомоги відповідно до Закону України “Про волонтерську діяльність”;

ініціювати утворення мобільних груп, оснащених спеціалізованими броньованими транспортними засобами, для пошуку та вивезення уразливих категорій населення (осіб з інвалідністю, людей похилого віку, дітей з їх батьками, особами, які їх замінюють, або іншими законними представниками) з осередків ураження та районів ведення воєнних (бойових) дій;

здійснювати комунікацію з уразливими категоріями населення (особами з інвалідністю, людьми похилого віку та іншими маломобільними групами населення) щодо їх переміщення до безпечних районів та врахування їх інтересів.

Координаційний штаб під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з центральними і місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями.

Посадовий склад координаційного штабу затверджується органом, який його утворив.

Голова координаційного штабу затверджує його персональний склад та у разі потреби вносить до нього зміни.

Голова координаційного штабу призначається керівником органу, який утворив координаційний штаб.

Голова координаційного штабу:

здійснює керівництво діяльністю координаційного штабу, несе персональну відповідальність за виконання покладених на координаційний штаб завдань;

дає обов'язкові для виконання доручення членам координаційного штабу;

скликає засідання координаційного штабу, визначає порядок денний засідань координаційного штабу, головує на них;

представляє координаційний штаб у відносинах з центральними і місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями.

Формою роботи координаційного штабу є засідання, що проводяться в разі потреби.

Підготовку матеріалів для розгляду на засіданнях координаційного штабу забезпечує його секретар.

Засідання координаційного штабу вважається правоможним, якщо на ньому присутні більш як половина його членів.

Голова координаційного штабу може прийняти рішення про проведення засідання координаційного штабу в режимі реального часу з використанням технічних засобів електронних комунікацій, зокрема Інтернету, або про участь члена координаційного штабу в засіданні координаційного штабу в такому режимі.

На своїх засіданнях координаційний штаб розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до його компетенції.

Пропозиції та рекомендації вважаються схваленими, якщо за них проголосувало більш як половина присутніх на засіданні членів координаційного штабу.

У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

Пропозиції та рекомендації фіксуються у протоколі засідання, який підписується головуючим на засіданні та секретарем і надсилається всім членам координаційного штабу та місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування.

Член координаційного штабу, який не підтримує пропозиції (рекомендації), може викласти в письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання.

Пропозиції та рекомендації координаційного штабу можуть бути реалізовані шляхом прийняття рішення органом, який його утворив.

Координаційний штаб є головним органом з організації та проведення евакуації на відповідному рівні.

Координаційний штаб взаємодіє з комісією з питань евакуації, комісією з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій відповідного рівня в частині організації та проведення евакуації шляхом отримання від них пропозицій щодо її проведення, визначення їм завдань щодо здійснення контролю за проведенням евакуації.

Організаційне, інформаційне, матеріально-технічне забезпечення діяльності координаційного штабу здійснюється органом, який його утворив.

РОЗДІЛ III. Порядок проведення евакуації населення

3.1. Організація та порядок проведення евакуації.

Проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації здійснюється відповідно до Порядку.

Цей нормативно-правовий акт визначає етапи евакуаційних заходів, функції учасників процесу та загальні вимоги до організації евакуації.

Основна мета евакуації - максимально швидке, організоване та безпечне переміщення людей із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження до безпечних районів. Для цього необхідна тісна взаємодія між усіма структурами системи цивільного захисту: військовими адміністраціями, підрозділами ДСНС, Національною поліцією, медичними службами тощо.

Загальна евакуація населення проводиться із зон радіоактивного та хімічного забруднення, катастрофічного затоплення населених пунктів у разі руйнування гідротехнічних (гідрозахисних) споруд, хвиля прориву яких може досягнути зазначених населених пунктів менше ніж за чотири години, можливого ураження в разі виникнення надзвичайних ситуацій на арсеналах, базах (складах) озброєння, ракет, боєприпасів і компонентів ракетного палива, інших вибухопожежонебезпечних об'єктах Збройних Сил та/або інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, а також суб'єктів господарювання, інших юридичних осіб, які використовують у своїй діяльності вибухопожежонебезпечні об'єкти.

Часткова евакуація населення проводиться на підставі рішення місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

Для проведення загальної евакуації населення залучаються наявні транспортні засоби відповідної адміністративної території, а в разі виникнення безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення - додатково транспортні засоби суб'єктів господарювання, інших юридичних осіб та громадян.

Кількість, види та типи транспортних засобів, які планується залучити під час евакуації населення із зони надзвичайної ситуації, районів можливих бойових дій, визначаються органом, який прийняв рішення про залучення транспортних засобів.

Часткова евакуація населення проводиться з використанням транспортних засобів, що експлуатуються згідно з графіком роботи.

Залучення додаткових транспортних засобів під час проведення часткової евакуації населення здійснюється за рішенням місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

Суб'єктові господарювання, іншій юридичній особі або громадянину, транспортні засоби яких залучалися для здійснення заходів з евакуації населення, компенсується вартість наданих послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію загрози виникнення надзвичайної ситуації або наслідків надзвичайної ситуації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Працівник суб'єкта господарювання, іншої юридичної особи, власник, користувач, водій транспортного засобу, які відмовилися від надання послуг з перевезення населення, яке підлягає евакуації, несуть відповідальність відповідно до закону.

Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення, що визначається на підставі інформації суб'єктів моніторингу, спостереження, лабораторного контролю та прогнозування надзвичайних ситуацій.

Перелік, обсяг матеріальних і культурних цінностей та черговість проведення їх евакуації визначаються органами державної влади, суб'єктами господарювання, іншими юридичними особами, у віданні або власності яких перебувають зазначені цінності, та враховуються під час планування заходів з евакуації.

Приймання, перевезення, розміщення, облік та зберігання евакуйованих матеріальних і культурних цінностей здійснюється органом, відповідальним за організацію проведення евакуації, у визначеному законодавством порядку.

Евакуація населення (працівників) здійснюється за виробничо-територіальним принципом.

Виробничий принцип евакуації населення (працівників) передбачає вивезення і розміщення в позаміській зоні робітників, службовців і членів їх сімей, здобувачів освіти, учнів спеціальних і професійно-технічних навчальних закладів по об'єктах.

Територіальний принцип евакуації населення (працівників) передбачає вивезення населення (працівників) з місць проживання в безпечні райони позаміської зони. Здійснення евакуації населення (працівників) по територіальному принципу, як правило, здійснюється через житлово-експлуатаційні організації.

Евакуйоване населення (працівники) розміщується в позаміській зоні в громадських будівлях, у житлових будинках, які належать органам виконавчої влади, міністерствам, відомствам, житлово-будівельним кооперативам і громадянам на правах особистої власності, в опалюваних дачних будинках.

Ключові елементи організації евакуації:

- збір та обробка оперативної інформації щодо загроз і ситуації в зоні ризику;
 - розробка маршрутів евакуації з урахуванням безпечних напрямків, резервних шляхів і логістичних можливостей;
 - облаштування пунктів збору населення та організація транспорту;
 - залучення підготовленого особового складу: рятувальників, медичних працівників, поліцейських;
 - постійна комунікація з військовим командуванням для оцінки ризиків та визначення вікон безпеки;
 - забезпечення психологічного супроводу евакуйованих.
-

ДСНС України відіграє провідну роль у практичному проведенні евакуації: рятувальники ДСНС безпосередньо здійснюють вивезення людей, надають домедичну і психологічну допомогу, координують логістику та забезпечують життєдіяльність у пунктах збору.

Військові адміністрації відповідають за загальну організацію процесу, комунікацію з населенням та взаємодію з іншими органами влади, на них покладаються:

- розроблення і виконання плану проведення заходів з евакуації населення;
- визначення і підготовка безпечного району для евакуйованого населення і його життєзабезпечення;

- здійснення контролю за плануванням, підготовкою і проведенням заходів з евакуації підпорядкованими їм органами з евакуації.

У разі виникнення хімічної або радіаційної небезпеки евакуація населення проводиться у два етапи:

- перший - від місця знаходження населення до межі зони забруднення;
- другий - від межі зони забруднення до пункту розміщення евакуйованого населення в безпечних районах.

На межі зони забруднення у проміжному пункті евакуації здійснюється пересадка евакуйованого населення з транспортного засобу, що рухався забрудненою місцевістю, на незабруднений транспортний засіб.

Під час пересадки населення за необхідності здійснюється його санітарна обробка та спеціальна обробка одягу, майна і транспорту.

Після проведення спеціальної обробки транспортний засіб використовується для перевезення населення забрудненою місцевістю.

Евакуація населення із зон можливого катастрофічного затоплення проводиться насамперед із населених пунктів, що розміщуються поблизу гребель, хвиля прориву яких може досягнути зазначених населених пунктів менше ніж за чотири години, а з інших населених пунктів - за наявності безпосередньої загрози їх затоплення.

Для інформаційного забезпечення евакуйованого населення про порядок дій у різних ситуаціях та оперативну обстановку обласною (місцевою) військовою адміністрацією, органом місцевого самоврядування використовуються системи оповіщення, засоби радіомовлення і телебачення.

3.2. Особливості планування та проведення евакуації осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

Організація евакуації осіб з інвалідністю, людей похилого віку, пацієнтів медичних установ стаціонарного типу, осіб із порушеннями опорно-рухового апарату та інших маломобільних груп населення є пріоритетним завданням у структурі евакуаційних заходів. Вона регламентується положеннями **Кодексу цивільного захисту України, постановою КМУ № 841 від 30.10.2013 р.**, а також відповідними інструкціями й планами евакуації на регіональному рівні.

Комісія з питань евакуації, утворена обласною військовою державною адміністрацією, місцевою військовою державною адміністрацією, органом місцевого самоврядування, організовує оповіщення, евакуацію та прибуття на збірні пункти евакуації (пункти посадки) непрацюючого населення, осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, визначених Порядком виявлення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, які проживають у зоні надзвичайної ситуації або можливого ураження, та організації їх супроводження, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 282 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 35, ст. 1233), зокрема осіб з порушенням зору, слуху, опорно-рухового апарату, інтелектуальними, психічними порушеннями за місцем проживання.

Батьки дітей та особи, що їх замінюють, законні представники дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у тому числі тих, які виховуються у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, в сім'ях опікунів, піклувальників, сім'ях патронатних вихователів, тимчасово

влаштованих, у разі проведення обов'язкової евакуації зобов'язані прибути з дітьми на збірні пункти евакуації (пункти посадки) за місцем проживання.

Планування заходів з евакуації осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відображається у плані проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій окремим розділом.

Основні завдання для підрозділів ДСНС у цьому напрямку:

1. Ідентифікація та облік

У взаємодії з органами соціального захисту та медичними закладами сформувати персоніфіковані списки осіб, які потребують спеціальних умов евакуації.

У списках обов'язково зазначити категорії потреб: фізичний супровід, медичний нагляд, потреба в спеціалізованому транспорті, засоби мобільності (візки колісні тощо).

2. Підготовка транспорту

Залучити (або адаптувати) транспортні засоби, обладнані підйомниками, фіксаторами, каталками, ремнями безпеки, спеціальними сидіннями тощо.

За відсутності спеціалізованої техніки тимчасово переобладнати наявні ТЗ згідно з вимогами безпеки.

3. Формування спеціалізованих евакуаційних груп. До складу таких груп мають входити кваліфіковані медичні працівники (фельдшери, парамедики тощо); соціальні працівники або родичі, які супроводжують особу; за необхідністю психологи.

Кожна група має бути оснащена:

- засобами зв'язку;
- медичними аптечками;
- чіткими інструкціями з домедичної допомоги та евакуації.

4. Підбір та підготовка пунктів тимчасового розміщення.

Завчасно визначити об'єкти (школи, гуртожитки, медичні заклади), що відповідають вимогам:

- безбар'єрного доступу;
- наявності санітарних зон для осіб з інвалідністю;
- наявності медичного обслуговування;
- доступу до соціальних послуг;
- можливості тривалого розміщення в індивідуальних або малогрупових умовах.

5. Планування маршрутів евакуації

Розробити основні та резервні маршрути з урахуванням:

- безпечного транспортування (відсутність активних бойових дій, наявність укриттів);
- проміжних пунктів зупинки для відпочинку, медогляду, заміни транспорту;
- можливості швидкої адаптації маршруту у разі зміни бойової обстановки.

6. Забезпечення психологічного супроводу.

У пунктах збору, під час перевезення та в місцях розміщення забезпечити первинну психологічну допомогу.

У разі потреби залучати кризових психологів ДСНС або фахівців волонтерських організацій.

Важливо наступне:

- усі евакуаційні дії здійснюються в координації з військовими адміністраціями, Національною поліцією, закладами охорони здоров'я, волонтерами;
 - у кожному регіоні має бути призначена відповідальна особа від ДСНС за організацію евакуації вразливих категорій населення.
-

Під час планування заходів з евакуації, зокрема осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, співробітникам ДСНС на всіх етапах доцільно:

взаємодіяти з органами, відповідальними за організацію проведення заходів з евакуації населення, зокрема маломобільних груп, включаючи осіб з інвалідністю, центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями (на період воєнного стану – військовими адміністраціями), органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання відповідно до рівня проведення евакуації;

з моменту прийняття рішення про проведення евакуації населення органам ДСНС доцільно направити представників до складу комісій з питань евакуації (оперативних груп), що починають роботу;

ознайомлюватися зі списками осіб маломобільних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю, з фізичними, психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями, із зазначенням кількості тих, хто пересувається самостійно, хто пересувається на кріслах колісних, хто знаходиться у лежачому положенні;

увійти до складу груп виявлення та супроводження осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

дотримуватися попередньо встановлених, уточнених безпечних шляхів евакуації до збірних пунктів евакуації та способів евакуації із врахуванням потреб осіб з інвалідністю, визначених комісією з питань евакуації, органами державної влади або органами місцевого самоврядування, з території яких здійснюють заходи з евакуації;

у разі відсутності належних маршрутів і способів евакуації попередньо уточнити альтернативні маршрути і способи у комісії з питань евакуації з урахуванням обстановки на відповідній території, з якої проводяться евакуаційні заходи;

спланувати шляхи евакуації: доцільно розглядати лише доступні для людей з інвалідністю маршрути руху до збірних пунктів евакуації та способи евакуації із врахуванням особливостей здоров'я таких осіб;

у разі відсутності належних маршрутів і способів варто розглянути можливість їх розумного пристосування;

оцінити, які особисті речі потрібно взяти людям з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення;

визначити послідовність раннього інформування та оповіщення.

Практичні рекомендації:

- під час навчань моделюйте реальні сценарії евакуації маломобільних осіб;

- створіть чек-листи для пунктів збору з урахуванням потреб осіб з інвалідністю;

- заздалегідь сформууйте резерви спеціального медичного обладнання, засобів гігієни та догляду;

- евакуаційні заходи здійснюйте виключно у вікнах безпеки, погоджених з військовими.

Співробітникам ДСНС доцільно брати участь в організації прибуття на збірні пункти евакуації (пункти посадки) маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю, які самотійно не можуть пересуватися, до збірних пунктів евакуації або проведення їх евакуації з місця постійного проживання.

Під час початкового етапу заходів з евакуації маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю, співробітникам ДСНС, доцільно:

- співпрацювати з бригадами екстреної медичної допомоги, медичними формуваннями та підрозділами інших відомств сектору безпеки та оборони, територіальними закладами охорони здоров'я у разі необхідності їх медичного супроводу під час евакуації;

- за необхідності брати участь у підготовці приймальних та проміжних пунктів евакуації;

у разі якщо особа не бажає переміщуватися в іншу місцевість (бажає залишитися за місцем свого проживання), оформляти відмови та передавати їх для обліку та зберігання до місцевих держадміністрацій (на період воєнного стану – військовими адміністраціями) або органів місцевої влади, які організовують проведення такої евакуації.

Співробітникам ДСНС та органам влади необхідно врахувати потреби людей, які належать до категорії маломобільних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю, під час забезпечення заходів з евакуації населення, зокрема якщо така евакуація відбувається гуманітарними коридорами.

Місця для зупинки транспортних засобів з метою висадки/посадки маломобільних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю, слід передбачити розміром не менше ніж 3 м, рекомендовано 3,5 м, довжина перехідної ділянки на в'їзді до зупинки – не менше ніж 20 м, на виїзді – не менше ніж 15 м, у стислих умовах довжину перехідної ділянки можливо зменшувати до 10 м та розмішувати в межах 30 м від головного або доступного входу, передбачити наявність відповідних інформаційних знаків, маркувань зон та наявність піктограм, а також наявність можливого пологого з'їзду на тротуар.

У випадках, коли стандартні місця для посадки / висадки недоступні через руйнування або загрозу, можуть бути створені тимчасові майданчики, які будуть швидко адаптовані до потреб маломобільних осіб. Для цього використовують тимчасові пандуси, підйомні пристрої або інші засоби для забезпечення безпеки та зручності.

Транспортні засоби рекомендовано обладнати:

лежачими місцями;

підйомниками, щоб людина з порушенням опорно-рухового апарату мала можливість зайти до транспортного засобу;

ременями безпеки та іншими засобами фіксації для осіб на кріслах колісних.

У разі необхідності транспортні засоби доцільно обладнати підручними засобами для посадки та висадки вказаної категорії населення або залучати автобуси з низькою підлогою.

Заходи щодо приймання та розміщення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в разі збройних конфліктів мають визначатися в окремому розділі з приймання та розміщення населення, матеріальних і культурних цінностей у разі збройних конфліктів плану цивільного захисту на особливий період місцевих органів виконавчої влади, на території яких визначено безпечні райони.

РОЗДІЛ IV. Основні документи, що розробляються евакуаційними органами з організації проведення евакуації населення

Організація евакуації населення в умовах надзвичайних ситуацій, особливо під час збройного конфлікту, потребує чіткого та скоординованого документообігу, відповідального планування й тісної взаємодії між усіма суб'єктами, залученими до евакуаційного процесу. Евакуаційні органи на місцях формують комплекс документів, які забезпечують ефективне управління, логістику переміщення та розміщення населення, зокрема представників маломобільних і вразливих категорій.

На все населення (працівників), які підлягають евакуації, складаються списки згідно з додатком 1 в трьох екземплярах:

- перший залишається на суб'єкті господарювання (установі, організації, підприємстві) або об'єднанні співласників багатоквартирних будинків;
- другий направляється на збірний пункт евакуації при здійсненні евакуації;
- третій направляється евакуаційній комісії.

Списки складаються по суб'єктах господарювання (установах, організаціях, підприємствах) та об'єднаннях співласників багатоквартирних будинків (ОСББ) і уточнюються при одержанні розпорядження на проведення евакуації.

Основні документи евакуаційних органів:

Розпорядження голови обласної військової державної адміністрації, районої військової державної адміністрації, міської військової державної адміністрації, територіальної громади щодо створення органів з евакуації на відповідній території, призначення персонального складу органів з евакуації, комісії з питань евакуації (для районних міських – рішення голови територіального органу виконавчої влади (територіальної громади), для об'єктів – наказ керівника суб'єкта господарювання.

Штатно-посадовий список членів комісії.

Положення, затверджене головою обласної військової державної адміністрації, міської військової державної адміністрації, територіального органу виконавчої влади (територіальної громади), щодо створення комісії з питань евакуації.

Функціональні обов'язки членів комісії.

Схема організації оповіщення та збору членів комісії.

План роботи комісії на поточний рік.

Календарний план роботи комісії:

- а) під час повсякденної діяльності;
- б) у разі загрози виникнення надзвичайної ситуації;
- в) під час виконання заходів.

План евакуації населення.

План приймання евакуйованого населення у безпечному районі.

Розрахунки транспорту.

Розрахунки на проведення евакуації (відселення) населення із зон можливих надзвичайних ситуацій, його розміщення (розселення) та життєзабезпечення.

Договори з відповідними транспортними організаціями щодо поставки визначеного транспорту у разі евакуації.

Схема управління і організації заходів з евакуації у разі виникнення можливих загроз населенню. Схема управління та зв'язку органами з евакуації.

Список телефонів посадових осіб, пунктів управління тощо.

Проект рішення комісії з питань евакуації на проведення заходів з евакуації.

Розпорядження керівників відповідного органу виконавчої влади безпечного району (територіальної громади) на приймання і розміщення евакуйованого населення. Журнал прийнятих та відданих розпоряджень.

Довідкові матеріали та необхідні розрахунки.

4.1. Створення районної (міської) комісії з питань евакуації

На підставі розпорядження обласної або районної/міської військової адміністрації формується комісія з питань евакуації — координаційний орган, відповідальний за підготовку та реалізацію заходів з евакуації.

Комісія з питань евакуації організовує свою роботу згідно з річним планом роботи, який затверджується її головою.

Рішення комісії з питань евакуації ухвалюються колегіально більш як двома третинами складу комісії. Член комісії з питань евакуації, який не підтримує рішення, пропозиції та рекомендації, прийняті на засіданні комісії, може викласти у письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови на засіданні.

Рішення комісії з питань евакуації оформляються протоколом, який підписується головою та секретарем комісії.

Рішення комісії з питань евакуації, ухвалені у межах її повноважень, є обов'язковими для виконання структурними підрозділами органів виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, розташованими на відповідній адміністративній території.

Контроль за виконанням рішень комісії з питань евакуації покладається на секретаря комісії.

Основні функції комісії:

- підготовка пропозицій органу, який її створив, про прийняття рішень про доцільність проведення евакуації;
 - розробка та затвердження планів евакуації;
 - визначення населених пунктів та категорій населення, що підлягають евакуації;
 - формування списків сил і засобів, необхідних для реалізації заходів з евакуації;
-

- координація взаємодії між усіма задіяними структурами: ДСНС України, Національною поліцією, військовими формуваннями, органами місцевого самоврядування тощо.

До складу комісії входять представники військової адміністрації, відповідних служб та відомств: рятувальники, поліцейські, соціальні працівники, медичний персонал, фахівці з транспорту та інші.

Місцевою комісією з питань евакуації ведеться розпорядча, організаційна, планова та облікова документація.

Перелік документів комісії:

- рішення голови державної (військової) адміністрації району, виконкому міста обласного підпорядкування, об'єднаної територіальної громади про створення місцевих органів з евакуації на відповідній території;

- штатно-посадовий список членів комісії;
 - функціональні обов'язки членів комісії;
 - схема оповіщення та збору членів комісії;
 - план роботи комісії на поточний рік;
 - календарний план роботи комісії;
 - план евакуації населення, працівників (наказ МВС від 10.07.2017 №579);
 - розрахунки транспортного забезпечення;
 - схема управління евакуацією і організації зв'язку;
 - проект рішення комісії на проведення заходів з евакуації;
 - розпорядження керівників відповідних органів виконавчої влади безпечної району на прийом і розміщення;
 - акти обстеження місць можливого розміщення евакуйованого населення;
 - журнал прийнятих та відданих розпоряджень;
 - схема розміщення евакуаційної комісії;
 - донесення про хід евакуації;
 - довідкові матеріали та необхідні розрахунки.
-

У невідкладних випадках для оперативного вирішення завдань та управління евакуацією у складі комісій з питань евакуації утворюються оперативні групи, які розпочинають роботу з моменту ухвалення рішення про проведення евакуації населення.

Під час виникнення аварій, катастроф на вибухо-, пожежо-, хімічно-, радіаційно небезпечних об'єктах, масових лісових та торф'яних пожеж, стихійного лиха, воєнних дій (із застосуванням зброї) евакуація населення може проводитись без розгортання збірних пунктів евакуації.

За рішенням голови комісії з питань евакуації функції ЗПЕ у цих випадках покладаються на оперативні групи.

Склад оперативної групи визначається залежно від поставлених завдань та обстановки, що склалася.

До складу оперативних груп зазвичай входять:

- керівник оперативної групи;
- заступник керівника групи;
- представники груп:
- обліку евакуйованого населення;
- транспортного забезпечення;
- охорони громадського порядку (публічної безпеки);
- зв'язку і оповіщення;
- охорони здоров'я;
- медичного забезпечення.

Завдання оперативних груп:

- оповіщення, збір, облік і організація посадки населення на транспорт за місцем перебування (проживання або роботи);
- розподіл населення по транспортних засобах, формування евакуаційних колон (ешелонів) і супровід їх за маршрутами евакуації;
- здійснення контролю за ходом проведення евакуації та інформування комісії з питань евакуації;

- організація та підтримка громадського порядку (публічної безпеки) у зоні їхньої відповідальності.

4.2. Організація роботи збірного пункту евакуації

Збірний пункт евакуації (ЗПЕ) - місце, де проводиться реєстрація евакуйованого населення, формується організована евакуаційна колона та здійснюється попередній етап евакуації.

Збірні пункти евакуації уточнюють чисельність евакуйованого населення, порядок його відправлення, організовують їх збір та ведення обліку, здійснюють посадку населення на транспортні засоби, формують піші і транспортні колони, інформують комісії з питань евакуації про відправлення населення, організовують надання медичної допомоги евакуйованому населенню та охорону громадського порядку.

На ЗПЕ проводиться:

- реєстрація осіб, що підлягають евакуації;
- перевірка документів;
- формування груп і розподіл людей по транспортних засобах;
- надання домедичної/медичної та первинної психологічної допомоги.

Персонал збірного пункту включає рятувальників, медичний персонал, психологів, волонтерів, адміністративний персонал. У разі потреби залучаються соціальні працівники, а також перекладачі (для осіб, які не володіють державною мовою).

Обов'язкові елементи інфраструктури ЗПЕ:

- наявність укриттів;
- медичні аптечки, засоби гігієни;
- зони очікування;
- обладнання для підтримки маломобільних осіб.

До складу адміністрації ЗПЕ входять:

- начальник збірної евакуаційної пункту;
-

-
- заступник начальника збірного евакуаційного пункту;
 - група реєстрації і обліку (4 - 6 осіб);
 - група комплектування колон, ешелонів та їх відправлення в безпечні райони (4 - 6 осіб);
 - група охорони громадського порядку (2 - 3 особи);
 - медичний пункт (3 особи);
 - кімната матері та дитини (2 - 3 особи);
 - комендант.

ЗПЕ безпосередньо підпорядковується голові евакуаційної комісії центрального органу виконавчої влади, місцевої військової адміністрації, міста (району), об'єкта, а з внутрішніх питань - керівнику об'єкта, на базі якого його створено.

Кількість ЗПЕ, їх місця розгортання визначаються з урахуванням загальної чисельності евакуйованого населення (працівників) міста, району, кількості маршрутів вивезення та виведення людей, станцій (портів) посадки.

ЗПЕ, які призначаються для відправлення населення (працівників) автомобільним транспортом та пішими колонами, як правило, розгортаються на околицях міст, населених пунктів поблизу маршрутів вивезення (виведення) евакуйованих у безпечні райони, решта ЗПЕ розгортаються поблизу залізничних станцій (портів) посадки на транспортні засоби.

Кожному ЗПЕ присвоюється порядковий номер, за ним закріплюються території (об'єкти), населення (працівники) яких будуть евакуйовуватись через цей ЗПЕ.

Збірні пункти евакуації розгортаються в будівлях громадського призначення (школах, клубах) за рішенням центральних та місцевих органів виконавчої влади, наказом керівників об'єктів на період проведення евакуації населення (працівників).

Основні завдання ЗПЕ:

- підтримання зв'язку з евакуаційною комісією міністерства (відомства), області, міста, району, об'єкта, які закріплені за ЗПЕ, транспортними органами, вихідними пунктами пішохідних маршрутів;

- інформування голови евакуаційної комісії про час прибуття населення (працівників) на ЗПЕ і час відправлення його в безпечні райони (пункти);

- ведення обліку евакуйованого населення (працівників), яке вивозиться всіма видами транспортних засобів і виводиться пішим порядком;

- в установлені терміни доповідати голові евакуаційної комісії про хід відправлення евакуйованого населення (працівників) у безпечні райони (пункти);

- надання необхідної медичної допомоги хворим під час знаходження їх на ЗПЕ;

- організація охорони громадського порядку на ЗПЕ;

- забезпечення укриття населення (працівників) у захисних спорудах.

Під час повсякденної діяльності:

- розроблення документів, необхідних для керівництва під час підготовки та проведення евакуаційних заходів;

- розроблення календарного плану роботи ЗПЕ на період підготовки та проведення евакуаційних заходів;

- ведення обліку та уточнення населення (працівників) об'єктів, які приписані до ЗПЕ і підлягають евакуації;

- збір та уточнення відомостей про виділення транспортних засобів, час їх подачі на пункти посадки;

- уточнення схеми зв'язку та оповіщення при проведенні евакуаційних заходів;

- уточнення відомостей про начальників ешелонів поїздів (суден) та начальників автомобільних і піших колон;

- проведення занять і тренувань з особовим складом ЗПЕ з метою підготовки їх до дій під час проведення евакуаційних заходів.

З отриманням розпорядження про початок проведення евакуації населення (працівників):

- устанавлення зв'язку з евакуаційною комісією та з приписаними до ЗПЕ об'єктами;
- доповідь голові евакуаційної комісії про початок та хід евакуації населення (працівників);
- уточнення графіку подачі транспортних засобів на пункти посадки та графіку виведення піших колон;
- ведення обліку прибуття евакуйованого населення (працівників) на ЗПЕ за територіями (об'єктами);
- розподілення людей по вагонах (суднах), машинах, колонах і направлення їх на станції посадки та вихідні пункти;
- доповідь районній, міській евакуаційній комісії безпечного району про час відправлення евакуйованого населення (працівників) та його кількість.

На збірному пункті евакуації ведеться наступна розпорядча, організаційна, планова та облікова документація:

- рішення місцевого органу виконавчої влади, відділу обліку мобілізаційної роботи, наказ керівника установи, організації, об'єкта господарювання про створення збірного пункту евакуації;
 - виписки із планів евакуації суб'єктів господарювання, приписаних до збірного пункту евакуації;
 - схема організаційної структури збірного пункту евакуації;
 - календарний план основних заходів збірного пункту евакуації;
 - штатно-посадовий список особового складу збірного пункту евакуації;
 - схема оповіщення особового складу збірного пункту евакуації;
 - схема зв'язку з евакуаційною комісією міста (району), громади, об'єктами, станціями (пунктами) посадки на транспортні засоби, вихідними пунктами маршрутів пішої евакуації та транспортними органами;
-

-
- завдання і функціональні обов'язки адміністрації збірного пункту евакуації;
 - схема розташування сховищ та укриття у районі розміщення збірного пункту евакуації і шляхи підходу до них;
 - план розташування службових приміщень;
 - схеми маршрутів руху до станцій (пунктів) посадки і до вихідних пунктів маршрутів пішої евакуації;
 - графіки руху поїздів, автомобільних і піших колон по маршрутам;
 - сигнали оповіщення цивільного захисту.

Звітна документація:

- журнал обліку прийнятих і відданих розпоряджень;
- графіки контролю ходу евакуації;
- маршрутні картки залізничних ешелонів;
- виписи із графіків руху авто і піших колон;
- номери автоколон (машин), поїздів, що залучається для вивезення еваконаселення із збірного пункту евакуації;
- пам'ятка евакуйованим;
- перелік майна та обладнання, необхідного для роботи збірного пункту евакуації.

У разі виникнення аварій, катастроф на вибухово-, пожежо-, хімічно-, радіаційно-небезпечних об'єктах, стихійного лиха, евакуація населення (працівників) може здійснюватись без розгортання збірних евакуаційних пунктів. Завдання ЗПЕ у цих випадках покладається на оперативні групи, створені на їх основі, за якими закріплюються відповідні адміністративно-територіальні одиниці. До складу оперативних груп входять представники груп обліку і реєстрації збірних евакуаційних пунктів, транспортного забезпечення, охорони громадського порядку та охорони здоров'я.

Евакуація особового складу збірних пунктів евакуації організовується після завершення евакуації населення на підставі рішення органу, що утворив такі органи.

4.3. Організація роботи проміжного пункту евакуації

Проміжний пункт евакуації - призначений для тимчасового розміщення населення на маршруті евакуації та забезпечення базових потреб.

Проміжні пункти евакуації створюються за рішенням місцевих військових державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування для проведення евакуації населення із зон ведення бойових дій, можливого радіоактивного або хімічного забруднення.

Проміжні пункти евакуації розміщуються (розгортаються) на зовнішньому кордоні зони надзвичайної ситуації, пов'язаної з радіоактивним (хімічним) забрудненням, поблизу залізниць і шосейних доріг, водних шляхів сполучення, у місцях з наявністю захисних споруд цивільного захисту або найпростіших укриттів.

Проміжні пункти евакуації забезпечуються зв'язком з іншими органами евакуації, медичними і транспортними службами.

Кількість, нумерація, місця розташування та перелік районів, на території яких розміщуються проміжні пункти евакуації, визначаються Радою міністрів місцевими військовими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування.

До складу проміжного пункту евакуації входять:

- начальник пункту;
 - заступник начальника пункту;
 - комендант;
 - група охорони громадського порядку (публічної безпеки) (2–3 особи);
 - група регулювання руху (3–4 особи);
-

-
- медичний пункт (1–2 особи);
 - пункт санітарного оброблення (2–3 особи);
 - група реєстрації та обліку (1–2 особи);
 - пункт заправки паливом (1–2 особи);
 - пункт спеціального оброблення техніки (2–3 особи);
 - пост дозиметричного контролю (1–2 особи).

На пункті обладнується спеціальний майданчик для проведення дезактивації матеріально-технічних засобів, одягу та засобів захисту.

Робочі місця пункту приймання обладнуються таким чином, щоб забезпечити максимальну пропускну спроможність і короткочасне розміщення прибулих людей за несприятливих погодних умов.

Основні завдання ПрПЕ:

- організація харчування, відпочинку, санітарного обслуговування;
- медичний огляд або надання невідкладної допомоги;
- психологічна підтримка;
- за потреби - заміна транспорту, ротація персоналу колони.

ПрПЕ зазвичай облаштовуються на базі навчальних закладів, спортивних споруд чи інших будівель з доступом до водопостачання, електрики та засобів зв'язку.

4.4. Організація роботи приймального пункту евакуації

Приймальні пункти евакуації розгортаються для приймання, ведення обліку евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей та відправлення їх до місць постійного (тимчасового) розміщення (збереження) у безпечних районах.

Приймальні пункти евакуації організовують у безпечному районі підготовку пунктів висадки, уточнюють кількість населення, що прибуло, і порядок подачі транспортних засобів для його вивезення із зазначених та

проміжних пунктів евакуації до пунктів розміщення, організовують надання медичної допомоги евакуйованому населенню та охорону громадського порядку.

Залежно від кількості населення, яке прибуває, і часу його прибуття на ППЕ передбачається організація харчування та постачання питної води. Для цього можуть бути використані стаціонарні пункти громадського харчування – їдальні, кафе тощо, а через їх брак – пересувні пункти харчування.

Чисельність персоналу ППЕ визначається з урахуванням чисельності населення, яке прибуває під час евакуації, і обсягу заходів щодо його забезпечення.

ППЕ забезпечуються зв'язком з іншими органами з евакуації, медичними, транспортними та іншими службами.

До складу ППЕ входять:

- начальник ППЕ;
- заступник начальника ППЕ;
- група зустрічі, приймання та розміщення евакуйованого населення (працівників) (2–3 особи);
- група відправлення та супроводу евакуйованого населення (працівників) до пункту розміщення (3–4 особи);
- група охорони громадського порядку (публічної безпеки) (2–3 особи);
- група забезпечення (2–3 особи);
- медичний пункт (1–2 особи);
- відповідальний кімнати матері та дитини (1 особа);
- відповідальний столу довідок (1 особа).

У разі аварії на атомних електростанціях приймальні пункти евакуації розгортаються у місцях висадки евакуйованого населення поблизу залізничних станцій, пристаней та пунктів висадки з автотранспорту.

Приймальні пункти евакуації (ППЕ) функціонують у безпечних районах і забезпечують завершальний етап евакуації.

Основні функції ППЕ:

-
- остаточна реєстрація прибулих евакуйованих;
 - розподіл осіб до місць тимчасового проживання;
 - супровід до відповідних об'єктів (гуртожитки, школи, санаторії, приватне житло);
 - надання гуманітарної, соціальної, медичної та психологічної допомоги;
 - інформування щодо подальших кроків та правового статусу.

Пункти оснащуються зонами очікування, медичними постами, інформаційними стендами, засобами комунікації. Персонал ППЕ складається з представників місцевих органів влади, ДСНС, медиків, психологів, перекладачів (за потреби), а також волонтерів

Основні документи приймального пункту евакуації:

- розпорядження голови комісії з питань евакуації;
- наказ про створення приймального пункту;
- положення про приймальний пункт евакуації;
- список посадових осіб ППЕ та їх функціональні обов'язки;
- схема оповіщення і зв'язку;
- план-схема приймання та відправлення евакуйованого населення до місць розміщення;
- виписки із планів евакуації об'єктів (територій), приписаних до ППЕ;
- схема розташування сховищ та укриттів у районі розміщення ППЕв;
- план розташування приміщень ППЕ;
- журнал обліку прийнятих і відданих розпоряджень;
- довідкові дані з видів забезпечення.

Інформаційне забезпечення евакуйованого населення про порядок дій у різних ситуаціях та про оперативну обстановку здійснюється уповноваженим органом територіального управління з питань цивільного захисту з використанням для цього системи оповіщення, засобів радіомовлення та телебачення із залученням, у разі потреби, сил і засобів органів МВС.

Евакуація населення проводиться у безпечні райони, визначені органом, який приймає рішення про проведення евакуації. У разі коли евакуйоване населення неможливо розмістити у безпечному районі, його частина може розміщуватися на території регіону, суміжного з небезпечним районом, за погодженням з місцевими держадміністраціями такого регіону.

Порядок розміщення евакуйованого населення визначається місцевою держадміністрацією, на території якої планується розміщувати евакуйоване населення, за заявкою органу, що приймає рішення про проведення евакуації.

Евакуйоване населення розміщується у готелях, санаторіях, пансіонатах, будинках відпочинку, дитячих оздоровчих таборах та у придатних для проживання будівлях підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності.

Розміщення евакуйованого населення здійснюється за встановленими видами та обсягами послуг з його життєзабезпечення.

Фінансування заходів з евакуації здійснюється за рахунок коштів, передбачених відповідно до вимог законодавства для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

Державна служба у справах дітей на підставі інформації місцевих держадміністрацій, органів місцевого самоврядування про наявність у безпечних районах прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей патронатних вихователів, закладів, в яких передбачається цілодобове перебування дітей, визначає прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, сім'ї патронатних вихователів, заклади, до яких буде евакуйовано дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, залишених без батьківського піклування, з урахуванням їх віку та стану здоров'я.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Кодекс цивільного захисту України** від 02 жовтня 2012 року № 5403-VI.
 2. **Закон України “Про правовий режим воєнного стану”** від 12 травня 2015 року № 389-VIII.
 3. **Закон України “Про правовий режим надзвичайного стану”** від 16 березня 2000 року № 1550-VIII.
 4. **Закон України “Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період”** від 20 жовтня 1998 року № 194-XIV.
 5. **Постанова Кабінету Міністрів України** від 30 жовтня 2013 року № 841 “Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій”.
 6. **Постанова Кабінету Міністрів України** від 18 квітня 2018 року № 282 “Про затвердження Порядку виявлення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, які проживають у зоні надзвичайної ситуації або можливого ураження, та організації їх супроводження”.
 7. **Постанова Кабінету Міністрів України** від 07 листопада 2018 року № 934 “Про затвердження Порядку проведення обов’язкової евакуації окремих категорій населення в разі введення правового режиму воєнного стану”.
 8. **Постанова Кабінету Міністрів України** від 29 липня 2022 року № 854 “Про утворення Координаційного штабу з питань проведення обов’язкової евакуації населення в умовах воєнного стану”.
 9. **Постанова Кабінету Міністрів України** від 01 червня 2023 року № 546 “Про тимчасове переміщення (евакуацію) дітей та осіб, які проживають або зараховані до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування на цілодобове перебування, та їх повернення”.
 10. **Постанова Кабінету Міністрів України** від 27 вересня 2017 року № 733 “Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв’язку у сфері цивільного захисту”.
-

-
11. **Постанова Кабінету Міністрів України** від 26 червня 2013 року № 444 “Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях”.
 12. **Розпорядження Кабінету Міністрів України** від 02 серпня 2022 року № 679-р “Про проведення обов’язкової евакуації населення Донецької області”.
 13. **Розпорядження Кабінету Міністрів України** від 25 червня 2024 року № 583-р “Про затвердження плану підготовчих заходів щодо забезпечення життєдіяльності населення для окремих територій, на яких ведуться бойові дії”.
 14. **Наказ МВС України** від 10.07.2017 № 579 “Про затвердження Методики планування заходів з евакуації”, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01.08.2017 за № 938/30806.
 15. **Наказ МНС України** від 07.09.2004 № 44 “Про затвердження Методичних рекомендацій щодо планування і порядку проведення евакуації населення”.
 16. **Наказ ДСНС України** від 19.03.2024 № 302 “Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення планів цивільного захисту на особливий період суб’єктами господарювання”.
 17. **Методичні рекомендації щодо організації евакуації осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в умовах надзвичайних ситуацій.** - ДСНС України, 2023.
 18. **ДСТУ ISO 22315:2017** Соціальна безпека. Масова евакуація. Методичні рекомендації щодо планування
 19. **Власні аналітичні та статистичні матеріали Головного управління ДСНС України у Донецькій області** (період 2022–2025 рр.).
 20. **Посібник з реалізації заходів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій і збройних конфліктів: практичний посібник** / М.В. Андрієнко, А.І. Фомін, О.М. Слущька, А.А. Слюсар, Л.В. Калиненко, Ю. М. Чайковський. Київ: ІДУ НД ЦЗ, 2022. 250 с.
-

**СПИСОК
евакуйованого населення (працівників)**

(найменування підприємства, об'єкта, організації)

ЗПЕ _____ Час прибуття на ЗПЕ _____

Вид транспорту _____

(залізничний, автомобільний, водний, пішим порядком, номер поїзда або автоколони,
найменування і тип судна, номер пішої колони)

Район (пункт) розміщення в позаміській зоні _____

(найменування району, населеного пункту)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Рік народження	Місце роботи	Спеціальність	Відношення до військової служби	Відмітка про прибуття на ЗПЕ	Відмітка про розміщення (вул., номер, будинок)
1	2	3	4	5	6	7	8

Місце печатки

КЕРІВНИК ПІДПРИЄМСТВА
_____ (підпис)

ГОЛОВА ЕВАКУАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
_____ (підпис)

ВІДМОВА
від обов'язкової евакуації

Я, _____,
паспорт серія (за наявності) _____ № _____, виданий
_____, номер запису в Єдиному державному
демографічному реєстрі (за наявності) _____,
проживаю за адресою: _____
_____,
заявляю про свою відмову від обов'язкової евакуації, що проводиться на підставі рішення
_____, у зв'язку з

(зазначаються причини відмови від обов'язкової евакуації)

Своїм підписом підтверджую, що не бажаю переміщатися в іншу місцевість та маю намір залишитися за місцем свого проживання.

Я повною мірою усвідомлюю, що моя відмова від обов'язкової евакуації може призвести до значної шкоди для здоров'я та безпеки для мого особистого життя.

Я поінформований (поінформована), що ця відмова не перешкоджає реалізації мною права на евакуацію з території _____ (назва адміністративно-територіальної одиниці) до безпечних районів у майбутньому, а також про можливі наслідки, зокрема правові, що можуть настати у зв'язку з цією відмовою.

Щодо дітей, які перебувають на моєму утриманні та вихованні

1. _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)) (число, місяць, рік народження)

(номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності))

2. _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)) (число, місяць, рік народження)

(номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності))

3 _____,
(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)) (число, місяць, рік народження)

(номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності))

я поінформований (поінформована) про:

неможливість відмови від її (їх) обов'язкової евакуації у примусовий спосіб з одним з батьків, особою, яка їх замінює, або іншим законним представником;

обов'язок одного з батьків, особи, яка їх замінює, або іншого законного представника супроводжувати дитину (дітей) до приймального пункту евакуації з наданням документів (їх копій), що підтверджують особу дитини;

право передати дитину (дітей) іншим родичам, уповноваженому представнику органу опіки та піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, - уповноваженому представнику органу опіки та піклування для забезпечення їх безпеки та виїзду дитини до місць постійного (тимчасового) розміщення (збереження) у безпечних районах;

відповідальність, передбачену статтею 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення та статтею 166 Кримінального кодексу України.

Я обізнаний (обізнана) щодо обов'язків батьків стосовно виховання дитини, встановлених статтями 150, 155 Сімейного кодексу України, та поінформований (поінформована) про те, що мої дії з відмови від супроводження дитини до приймального пункту евакуації та/або безпечних районів підвищують рівень можливості загрози її життю та здоров'ю.

_____ 20__ р.

(підпис)

Особа, яка відмовляється від обов'язкової евакуації та від підпису на відмові, відмовилася у присутності таких осіб:

(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності))

(підпис)

(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності))

(підпис)

_____ 20__ р.

Приклад Рішення про утворення комісії з питань евакуації

УКРАЇНА
БАХМУТСЬКА МІСЬКА РАДА
ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
РІШЕННЯ

від _____ 20__ р. № ____
м. Бахмут

Про утворення комісії
з питань евакуації, затвердження
її складу та Положення про неї

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 року №841 «Про затвердження вимог Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» (із змінами), керуючись вимогами Закону України від 17.11.2020 року № 1009- IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо впорядкування окремих питань організації та діяльності органів місцевого самоврядування і районних державних адміністрацій», статтями 33, 38, 59, 73 Закону України від 21.05.1997 № 280/97-ВР “Про місцеве самоврядування в Україні” (зі змінами), виконком міської ради:

ВИРІШИВ:

1. Утворити комісію з питань евакуації та затвердити її персональний склад (додаток 1).
2. Затвердити Положення про комісію з питань евакуації (додаток 2).
3. Рішення виконавчого комітету від 19.08.20__ року №__ «Про утворення комісії з питань евакуації, її складу та Положення про неї» визнати таким, що втратило чинність.
4. Координацію та контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради _____.

Міський голова _____

Додаток 1
до рішення виконавчого комітету
від _____ 20__ № ____

СКЛАД комісії з питань евакуації

(Прізвище, імя, по батькові)

заступник міського голови з питань
діяльності виконавчих органів ради, голова
комісії з питань евакуації

(Прізвище, імя, по батькові)

заступник міського голови з питань
діяльності виконавчих органів ради,
співголова комісії

(Прізвище, імя, по батькові)

начальник управління сцiального захисту
населення,
заступник голови комісії з питань евакуації
головний спеціаліст безпеки відділу з
питань безпеки, запобігання та виявлення
корупції міської ради, секретар комісії

(Прізвище, імя, по батькові)

Члени комісії :

(Прізвище, імя, по батькові)

військовий комісар Бахмутського РТЦК та
СП (за згодою)

(Прізвище, імя, по батькові)

генерального директора КНП
Бахмутська КЛІЛ (за згодою)

(Прізвище, імя, по батькові)

начальник станції Бахмут ДП «Донецька
залізниця» (за згодою)

(Прізвище, імя, по батькові)

начальник Житлово-комунального відділу
Бахмутської міської ради

(Прізвище, імя, по батькові)

начальник відділу освіти міської ради

(Прізвище, імя, по батькові)

директор КП «ЦПМСД» Бахмутської
міської ради

(Прізвище, імя, по батькові)

начальник ДПРЗ ГУ ДСНС України у
Донецькій області (за згодою)

(Прізвище, імя, по батькові)

в. о директора КП «Багатогалузеве
комунальне підприємство»

(Прізвище, імя, по батькові)

заступник начальника управління поліції з
превентивної діяльності Бахмутського РУП
ГУНП в Донецькій області (за згодою)

(Прізвище, імя, по батькові)

завідувач Бахмутської міськрайонної філії
Державної установи «Донецький обласний
лабораторний центр Міністерства охорони
здоров'я України» (за згодою)

(Прізвище, імя, по батькові)

в.о начальника відділу транспорту
Бахмутської міської ради

(Прізвище, імя, по батькові)

директор територіального центру
соціального обслуговування (надання
соціальних послуг) Бахмутської міської
ради

(Прізвище, імя, по батькові)

директор Департаменту фінансово-
економічної політики та управління
активами Бахмутської міської ради

(Прізвище, імя, по батькові)

начальник КУ « Бахмутський
координаційний комітет самоорганізації
населення»

Керуючий справами виконкому ради

Додаток 2
до рішення виконавчого комітету
від _____ 20__ № ____

ПОЛОЖЕННЯ

про комісію з питань евакуації

1. Комісія з питань евакуації (далі - евакокомісія) є постійно діючим робочим органом виконкому міської ради, який здійснює планування, підготовку і проведення комплексу заходів щодо організованого вивезення (виведення) населення з районів можливого впливу наслідків надзвичайних ситуацій і розміщення його у безпечних районах міста або області у разі виникнення безпосередньої загрози життю та заподіяння шкоди здоров'ю людини.

2. Евакокомісія створюється рішенням виконавчого комітету міської ради і підпорядковується начальнику цивільної оборони міста.

На період підготовки та проведення евакозаходів комісія забезпечується позачерговим міжміським телефонним та телеграфним зв'язком.

Члени комісії на період проведення евакозаходів, якщо цього вимагають обставини, забезпечуються спеціальним одягом та іншими засобами індивідуального захисту.

3. Евакокомісія у своїй роботі керується нормативно-законодавчими актами України з питань захисту населення у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу, директивами начальника Цивільної оборони України, розпорядженнями керівника обласної військово-цивільної адміністрації, розпорядженнями міського голови - начальника цивільної оборони та цим Положенням.

4. Евакокомісія проводить засідання з питань планування, підготовки, організації проведення та всебічного забезпечення евакуації населення, приймає відповідні рішення. Засідання евакокомісії проводяться в залежності від обстановки, яка склалася, але не рідше одного разу на півроку. Рішення евакокомісії оформляється протоколом, який підписується головою та секретарем комісії.

5. Основними завданнями евакокомісії є:

- планування, підготовка і проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій у мирний та воєнний час;
 - планування приймання та розміщення евакуйованого населення своєї області, або евакуйованого населення, яке прибуває з інших областей, міст;
-

-
- підготовка населення до проведення евакуаційних заходів;
 - організація оповіщення населення про початок евакуації при виникненні надзвичайних ситуацій;
 - вивчення і визначення зон можливих надзвичайних ситуацій на території міста;
 - прогнозування можливих наслідків при виникненні надзвичайних ситуацій і потреби проведення евакуації населення та вивезення матеріальних цінностей;
 - визначення безпечних районів, розміщення евакуйованого населення і надання пропозиції голові обласної держадміністрації та міському голові про їх закріплення за організаціями та об'єктами господарства;
 - підготовка безпечних районів для розміщення евакуйованого населення;
 - вивчення обставин, що склалася в результаті виникнення надзвичайної ситуації, та підготовка пропозицій голові обласної держадміністрації та міському голові для прийняття рішення щодо проведення евакуації населення;
 - керівництво організацією та проведенням евакуації населення і вивезенням матеріальних цінностей;
 - залучення до виконання евакуаційних заходів підприємств, установ і організацій, сил і засобів спеціалізованих служб цивільної оборони, в залежності від потреби, та координація їх дій;
 - контроль за підготовкою та розподілом усіх видів транспортних засобів для забезпечення евакуаційних перевезень;
 - визначення маршрутів руху евакуйованого населення транспортними засобами і пішки;
 - організація приймання евакуйованого населення та ведення його обліку;
 - контроль за розміщенням та організацією життєзабезпечення евакуйованого населення;
 - взаємодія з іншими органами управління і силами цивільної оборони щодо організації та проведення евакозаходів на території міста;
 - організація інформаційного забезпечення;
 - здійснення інших функцій, які пов'язані з покладеними на неї завданнями.

6. Евакокомісія має право:

-
- приводити в готовність всі необхідні сили і засоби та керувати їх діями з евакуації населення;
 - залучати для проведення евакозаходів органи управління, сили і засоби суб'єктів господарювання (підприємств, установ і організацій) незалежно від форми власності;
 - доводити, в межах своєї компетенції, начальникам місцевих служб цивільної оборони, підприємствам, установам, організаціям, незалежно від форм власності і підпорядкування, завдання з виконання евакуаційних заходів та здійснювати контроль за їх виконанням;
 - безкоштовно одержувати від підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності і підпорядкування, матеріали і документи, необхідні для планування та організації евакозаходів;
 - проводити перевірки стану готовності підпорядкованих евакоорганів та служб забезпечення до дій за призначенням;
 - приймати рішення, в межах повноважень евакокомісії під час проведення евакуаційних заходів у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації.

7. Організація роботи евакокомісії.

Евакокомісія працює згідно з річним планом роботи комісії, який затверджується міським головою. Контроль за виконанням рішень комісії покладається на секретаря комісії.

У разі виникнення потреби в негайному проведенні евакуації населення зі складу евакуаційної комісії створюється оперативна група, яка розпочинає роботу з моменту прийняття рішення про проведення евакуації.

Комісія разом з структурним підрозділом ДСНС в місті та службою зв'язку і оповіщення організовує і постійно удосконалює системи зв'язку евакуаційних органів.

Комісія розробляє завдання з організації вивезення матеріальних цінностей із небезпечних зон в особливий період та доводить їх до підприємств, установ та організацій.

8. Функціональні обов'язки голови евакокомісії.

Голова евакокомісії підпорядковується міському голові – начальнику цивільної оборони, особисто керує роботою евакокомісії і відповідає за планування, організацію та проведення евакуаційних заходів і за підготовку особового складу комісії та евакоорганів області до виконання покладених на них завдань.

Голова комісії вносить пропозиції щодо чисельного та персонального складу комісії.

Голова комісії розподіляє обов'язки посадових осіб евакокомісії, визначає ступінь відповідальності та завдання начальникам груп забезпечення з питань організації всебічного забезпечення евакуації населення.

Голова евакокомісії:

здійснює керівництво діяльністю евакокомісії, несе персональну відповідальність за виконання покладених на евакокомісію завдань та прийняття ним рішення, визначає ступінь відповідальності посадових осіб евакокомісії;

здійснює підготовку комісії до виконання евакуаційних заходів при виникненні надзвичайних ситуацій; організовує роботу евакокомісії з розроблення Плану евакуації населення міста в разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій;

організовує надання допомоги евакуйованому населенню, з питань забезпечення його життєдіяльності та соціального захисту;

бере участь у розробці документів комісії, функціональних обов'язків її членів та організації навчання;

віддає у межах своїх повноважень розпорядження, що є обов'язковими для виконання всіма органами управління та керівниками об'єктів господарювання незалежно від форм власності.

9. Заступник голови евакокомісії відповідає за своєчасність розроблення плану евакуації населення на випадок можливих надзвичайних ситуацій і коригування його щорічно станом на 1 січня поточного року.

При проведенні евакуації заступник голови евакокомісії координує діяльність груп, що входять до її складу, а також організовує чергування членів евакокомісії.

Під час відсутності голови евакокомісії він виконує його обов'язки.

10. Секретар евакокомісії підпорядковується голові евакокомісії та його заступнику. Секретарем комісії призначається працівник структурного сектору взаємодії з силовими структурами, мобілізаційної роботи цивільної оборони та техногенної безпеки відділу з питань безпеки, запобігання та виявлення корупції міської ради.

Він відповідає за:

своєчасне доведення до виконавців розпоряджень голови евакокомісії;

збір і узагальнення інформації, що надходить;

облік отриманих евакокомісією та відданих її головою розпоряджень;

оформлення і реєстрацію документів евакокомісії.

11. Основними завданнями кожної групи забезпечення евакуаційних заходів є:

розроблення розділу Плану евакуації населення з питань забезпечення підготовки і проведення евакуації населення за своїми напрямками і щорічне його коригування станом на 1 січня поточного року;

визначення сил і засобів, необхідних для забезпечення евакозаходів за напрямками та подача заявок на поповнення недостатньої кількості матеріальних засобів;

повне і своєчасне забезпечення груп евакокомісії усіма видами оснащення, обладнання робочих місць членів евакокомісії всім необхідним для успішного виконання ними своїх обов'язків.

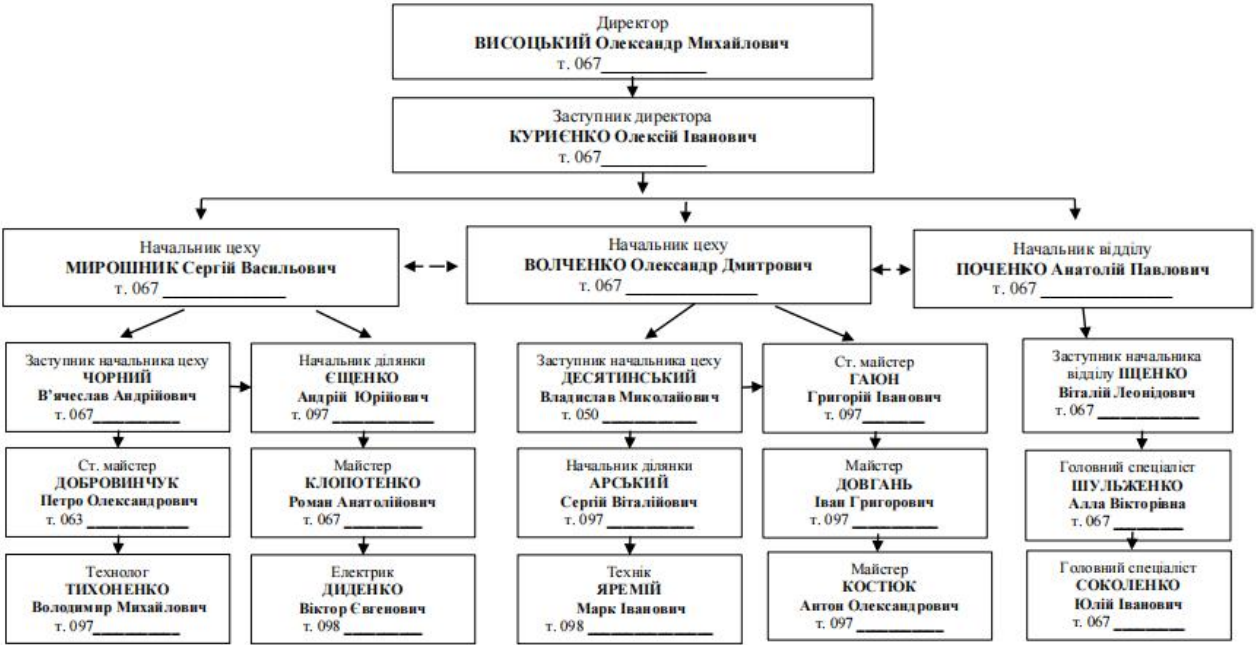
Керуючий справами виконкому ради _____

Положення розроблено відділом з питань безпеки, запобігання та виявлення корупції міської ради.

Начальник відділу
з питань безпеки, запобігання
та виявлення корупції міської ради _____

Додаток 4

СХЕМА
оповіщення керівного складу та персоналу _____
(назва суб'єкту господарювання)

Додаток 5

СПИСОК
осіб керівного складу та персоналу _____,
(назва суб'єкта господарювання)
які підлягають оповіщенню

№ з/п	Посада	Прізвище, ім'я та по батькові	Номер домашнього (мобільного) телефону	Ім'я, прізвище, номер домашнього (мобільного) телефону того, хто здійснює оповіщення	Черговість оповіщення (негайно, I черга, II черга)
1	2	3	4	5	6

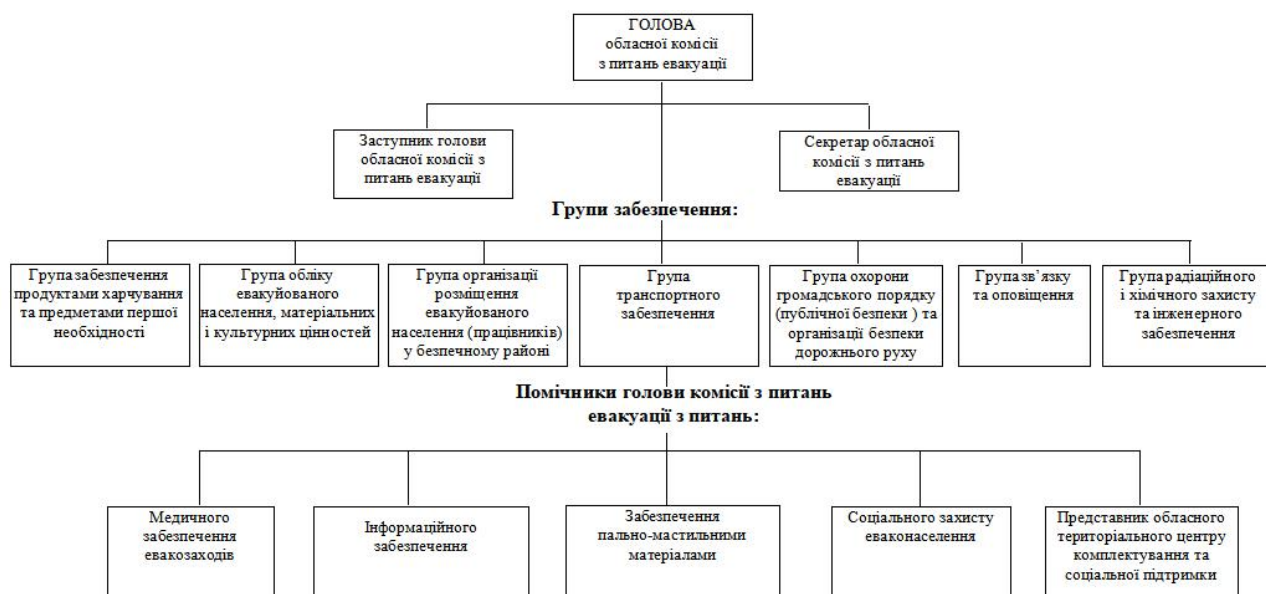
(посада)

(підпис)

(Власне ім'я, прізвище)

Додаток 6

Типова організаційна структура обласної комісії з питань евакуації

Типова форма штатно-посадового списку комісії з питань евакуації

ШТАТНО-ПОСАДОВИЙ СПИСОК особового складу обласної комісії з питань евакуації

№ з/п	Посада у складі евакуаційної комісії	Прізвище, ім'я та по батькові	Посада	№ телефону	
				службовий	домашній, мобільний
1	2	3	4	5	6
1.	Голова комісії з питань евакуації				
2.	Заступник голови комісії з питань евакуації				
3.	Секретар комісії з питань евакуації				
4.	Помічник голови комісії з питань медичного забезпечення евакозаходів				
5.	Помічник голови комісії з питань соціального захисту еваконаселення				
6.	Помічник голови комісії з питань інформаційного забезпечення				
7.	Помічник голови комісії з питань забезпечення мально-мастильними матеріалами				
8.	Представник обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки				
9.	Начальник групи забезпечення продуктами харчування та предметами першої необхідності				
10.	Член групи забезпечення продуктами харчування та предметами першої необхідності				
11.	Начальник групи обліку евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей				
12.	Член групи обліку евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей				

13.	Член групи обліку евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей				
14.	Начальник групи організації розміщення евакуйованого населення (працівників) у безпечному районі				
15.	Член групи організації розміщення евакуйованого населення (працівників) у безпечному районі				
16.	Начальник групи транспортного забезпечення				
17.	Член групи транспортного забезпечення				
18.	Член групи транспортного забезпечення				
19.	Начальник групи охорони громадського порядку (публічної безпеки) та організації безпеки дорожнього руху				
20.	Член групи охорони громадського порядку (публічної безпеки) та організації безпеки дорожнього руху				
21.	Начальник групи зв'язку та оповіщення				
22.	Член групи зв'язку та оповіщення				
23.	Начальник групи радіаційного і хімічного захисту та інженерного забезпечення				
24.	Член групи радіаційного і хімічного захисту та інженерного забезпечення				
25.	Член групи радіаційного і хімічного захисту та інженерного забезпечення				

**Типова форма розрахунку залучення автомобільного транспорту
для проведення заходів з евакуації**

РОЗРАХУНОК

залучення автомобільного транспорту для проведення
заходів з евакуації у _____ області (районі, територіальній громаді)

№ з/п	Місто, район	Транспортні засоби, які виділяються		Загальна кількість тр.зас./ пос.місць
		кількість пас.автобусів/ пос.місць	кількість вант.авт/ пос.місць	
1.				
2.				
3.				
...				
	ВСЬОГО:			

Типові форми інформації про наявність укладених угод з підприємствами

ІНФОРМАЦІЯ

про наявність укладених угод з підприємствами, які можуть бути залучені спеціалізованими службами цивільного захисту матеріального забезпечення міст (районів) області для забезпечення непродовольчими товарами населення постраждалого внаслідок надзвичайних ситуацій

№ з/п	Повна назва підприємства, його підпорядкованість	Юридична адреса та фактичне місце розташування	ПІБ керівника, тел.	Обсяг надання послуги (чол./год, кг, од. ін..)	№, дата, термін дії договору
1	2	3	4	5	6
м. Краматорськ					
1.	ТОВ "Епіцентр К"	Вул. Марії Приймаченко, 14	Іванов Іван Іванович - директор	Відповідно до вимог	№14 від 04.03.2022 (безстроковий)
...					

ІНФОРМАЦІЯ

про наявність укладених угод з підприємствами, які можуть бути залучені спеціалізованими службами цивільного захисту матеріального забезпечення міст (районів) області для забезпечення продовольчими товарами населення постраждалого в наслідок надзвичайних ситуацій

№ з/п	Повна назва підприємства, його підпорядкованість	Юридична адреса та фактичне місце розташування	ПІБ керівника, тел.	Обсяг надання послуги (чол./год, кг, од. ін..)	№, дата, термін дії договору	дата останнього уточнення договору
1	2	3	4	5	6	
м. Краматорськ						
1.	Магазин "Чудо Маркет"	Вул. Василя Стуса, 19	Чудова Олена Іванівна - директор	Забезпечення продовольчими товарами	№10 від 14.10.2024 (безстроковий)	14.10.2024
...						

ІНФОРМАЦІЯ

про наявність укладених угод з підприємствами, які можуть бути залучені спеціалізованими службами цивільного захисту матеріального забезпечення міст та районів області для санітарної обробки постраждалого населення в наслідок надзвичайних ситуацій

№ з/п	Повна назва підприємства, його підпорядкованість	Юридична адреса та фактичне місце розташування	ПІБ керівника, тел.	Обсяг надання послуги (чол./год, кг, од. ін..)	№, дата, термін дії договору	дата останнього уточнення договору
1	2	3	4	5	6	
1.						
...						

Перелік суб'єктів за видом діяльності у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення

№ з/п	Назва ЗМІ	Адреса, номер телефону	Керівник відповідальна особа
1	2	3	4
1.	"Регіональна дирекція UA:ДОНЕЦЬК"	93402, Україна, Луганська обл., місто Сєвєродонецьк, вулиця Вілєсова, будинок, 1 <u>+380 (64) 522-55-66</u> <u>+380 (64) 522-35-10</u>	Коваль Ірина Анатоліївна
2.			

РЕКОМЕНДАЦІЇ

з оформлення текстових та картографічних документів

Під час розроблення та оформлення текстових документів рекомендується дотримуватися такого:

зміст документа розміщується на початку текстової частини та має визначати, на яких сторінках розміщені його розділи, пункти, додатки;

документи розробляються на аркушах формату А4 в альбомному вигляді;

текст друкується з використанням персональної електронно-обчислювальної машини (далі - ПЕОМ), друкарської машинки або пишеться від руки чорнилом чорного кольору. Для ПЕОМ розмір шрифту - 14, шрифт Times New Roman, прямий. При опрацюванні документів з використанням друкарської машинки або вручну висота шрифту - не менше ніж 2,5 мм;

текст друкується (пишеться) на одній сторінці аркуша через один міжрядковий інтервал з полями: верхнє та нижнє - 20 мм, лівє - 30 мм, правє - 10 мм, кожен аркуш, за винятком першого, нумерується. Номєри сторінок проставляються посередині верхнього поля аркуша арабськими цифрами;

кожному додатку призначається порядковий номер, знак "№" перед цифровим позначенням не ставиться, додаток підписується уповноваженою посадовою особою.

Особливості виготовлення документів на друкарській машинці:

розташування аркуша паперу в каретці - горизонтальне;

колір стрічки - чорний, без деформації знаків;

кількість рядків на повному аркуші - 28 - 30;

відстань між рядками - 2 інтервали (6 мм), кількість знаків у рядку - 60 - 65 (рахуючи за знак кожний пробіл між словами);

розмір абзацного відступу - 5 знаків по всьому тексту;

відбиття заголовків - 3 інтервали зверху та знизу.

Текстові документи рекомендується обгорнути в обкладинки темно-синього кольору (під формат А4), для напису бажано використовувати золотистий колір, висоту малого герба України - 2 см.

Під час розроблення картографічних документів рекомендується використовувати Методичні рекомендації з оформлення картографічних документів у сфері цивільного захисту, підготовлені ДСНС.

Якщо немає встановлених умовних знаків або скорочених позначень, то доцільно застосовувати додаткові знаки або скорочення, тлумачення яких розміщується на вільному місці карти (схеми), як правило, у правому нижньому куті. Дані, які неможливо відобразити умовним знаком, рекомендується викласти на карті письмово.

При розробленні карт допускається використання таблиць. Таблиці на карті розміщуються у вільній частині так, щоб не перекривати елементи обстановки, які наносяться, як правило, поблизу об'єкта, до якого вона відноситься.

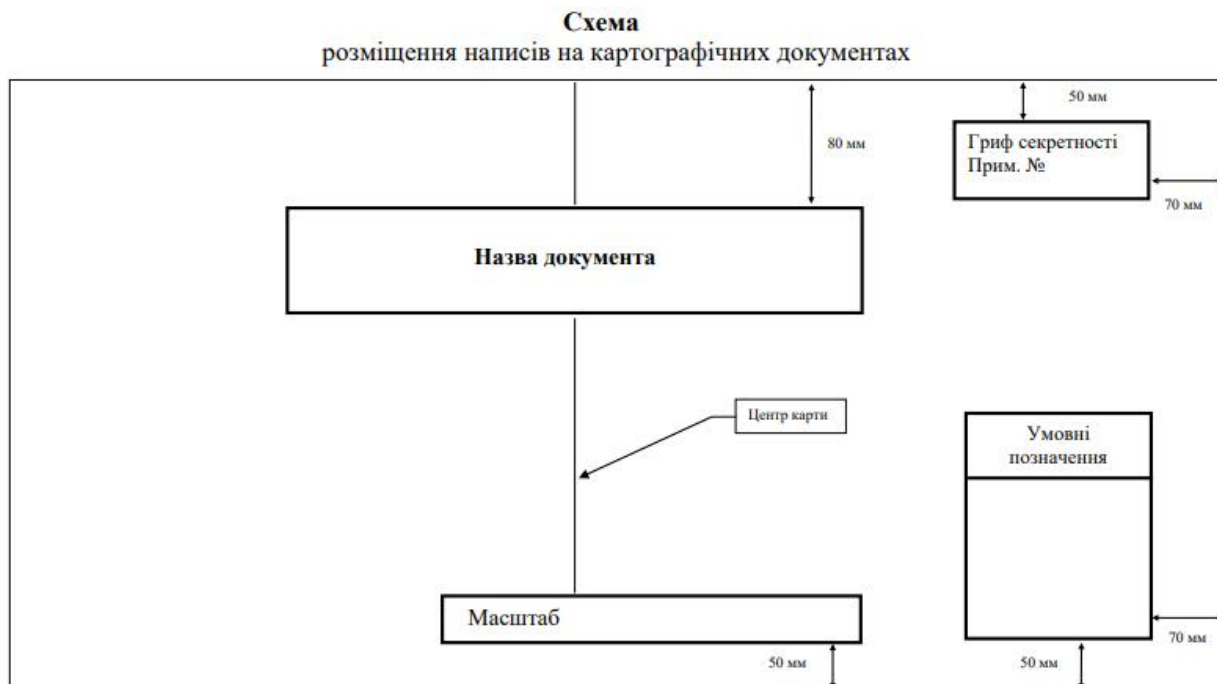

Рис. 1.2. Схема розміщення написів на картографічних документах

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру

Необхідно:

- зберігати особистий спокій, не реагувати на провокації;
 - не сповіщати про свої майбутні дії (плани) малознайомих людей, а також знайомих з ненадійною репутацією;
 - завжди мати при собі документ (паспорт), що засвідчує особу, відомості про групу крові свою та близьких родичів, можливі проблеми зі здоров'ям (алергію на медичні препарати тощо);
 - знати місце розташування захисних споруд цивільної оборони поблизу місця проживання, роботи, у місцях частого відвідування (магазини, базар, дорога до роботи, медичні заклади тощо). Без необхідності намагатися якнайменше знаходитись поза місцем проживання, роботи та у малознайомих місцях;
 - при виході із приміщень, пересуванні сходами багатоповерхівок або до споруди цивільної оборони (сховища) дотримуватись правила правої руки (як при русі автомобільного транспорту) з метою уникнення тисняви. Пропускати вперед та надавати допомогу жінкам, дітям, літнім людям та інвалідам, що значно скоротить терміни зайняття укриття;
 - уникати місць скупчення людей;
 - не вступати у суперечки з незнайомими людьми, уникати можливих провокацій;
 - у разі отримання будь-якої інформації від органів державної влади про можливу небезпеку або заходи щодо підвищення безпеки передати її іншим людям (за місцем проживання, роботи тощо);
 - при появі озброєних людей, військової техніки, заворушень негайно покинути цей район;
-

- посилити увагу і за можливості також залишити цей район у разі появи засобів масової інформації сторони-агресора;

- про людей, які не орієнтуються на місцевості, розмовляють з акцентом, мають нехарактерну зовнішність, здійснюють протиправні і провокативні дії, здійснюють незрозумілу роботу, тощо, – негайно поінформувати органи правопорядку, місцеву владу, військових;

- у разі потрапляння у район обстрілу – сховатись у найближчу захисну споруду цивільної оборони, сховище (укриття). У разі відсутності пристосованих сховищ, для укриття використовувати нерівності рельєфу (канави, окопи, заглиблення від вибухів тощо). У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу споруд цивільного захисту, сховища і укриття – ляжте на землю головою в бік, протилежний вибухам. Голову слід прикрити руками (за наявності для прикриття голови використовувати валізу або інші речі). Не виходьте з укриття до кінця обстрілу;

- надавати першу допомогу іншим людям у разі їх поранення. Визвати швидку допомогу, представників ДСНС України, органів правопорядку, за необхідності – військових;

- у разі, якщо ви стали свідком поранення або смерті людей, протиправних до них дій (арешт, викрадення, побиття тощо), слід постаратися з'ясувати та зберегти якнайбільше інформації про них та обставини події для надання допомоги, пошуку, встановлення особи тощо. Необхідно пам'ятати, що ви самі або близькі вам люди, також можуть опинитись у скрутному становищі і будуть потребувати допомоги.

Не рекомендується:

- підходити до вікон, якщо почуєте постріли;
 - спостерігати за ходом бойових дій;
 - стояти чи перебігати під обстрілом;
 - конфліктувати з озброєними людьми;
 - носити армійську форму або камуфльований одяг;
-

-
- демонструвати зброю або предмети, схожі на неї;
 - підбирати покинуті зброю та боєприпаси.

При виявленні вибухонебезпечних предметів забороняється:

- перекладати, перекочувати з одного місця на інше;
- збирати і зберігати, нагрівати і ударяти;
- намагатися розряджати і розбирати;
- виготовляти різні предмети;
- використовувати заряди для розведення вогню і освітлення;
- приносити в приміщення, закопувати в землю, кидати в колодязь чи річку.

Виявивши вибухонебезпечні предмети, вживайте заходів з їх означення, огороження і охорони знайдених предметів на місці виявлення. негайно повідомте про це територіальні органи ДСНС та МВС за телефоном "101" та "102".

Виробничо-практичне видання

**ОРГАНІЗАЦІЯ ЕВАКУАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ БОЙОВИХ
ДІЙ: ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК**

Авторський колектив:

НІКУЛЕСКО Дмитро Сергійович

ТАРАСОВ Сергій Сергійович

ЗЕМЛЯНСЬКИЙ Олександр Миколайович